

ILMAILULAITOS

TOIMINTAKERTOMUS

94

SISÄLTÖ

2	TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS
5	ILMAILULAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS
5	ILMAILULAITOKSEN TOIMIALA JA TEHTÄVÄT
6	LIIKELAITOKSEN TILIKAUSI LYHYESTI
7	HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS
7	PALVELU- JA TOIMINTATAVOITTEET
8	LENTOLIIKENTEEN KYSYNTÄ
13	ILMAILUPALVELUIDEN JA LIIKETOIMINTOJEN KEHITTÄMINEN
13	Matkustajapalvelut
15	Lennonvarmistuspalvelut
16	Liikennealue- ja maapalvelut
17	KANSAINVÄLINEN ILMAILUPOLITIikka
18	YMPÄRISTÖKYSYMYKSET
18	HENKILÖSTÖ
19	TUOTTAVUUS
23	TALOUDELLINEN TULOS
23	Hinnoittelu
23	Liiketoiminnan tulos
25	Investoinnit
25	Rahoitus
27	Tuloslaskelma
28	Tase
29	Rahoituslaskelma
30	Tilinpäätöksen liitetiedot
34	Esitys voiton käyttämisestä
35	Tilintarkastuskertomus
37	VIRANOMAISTOIMINTA
37	EU-JÄSENYYPDEN VAIKUTUKSET
37	NORMITOIMINTA
37	VIRANOMAISVALVONTA
37	ILMAILULAIN UUDISTAMINEN
38	LENTOTURVALLISUUS

Vast. toim. Irmeli Paavola
Tekstit Matti Koskivaara
Graafinen suunnittelu Päivi Vainionpää
Piirrookset Risto Eskelinen
Valokuvat Pietari Vanhala

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Kolmen vaikean lamavuoden jälkeen Suomen kokonaistuotanto kääntyi viime vuonna vihdoinkin selvään 4%:n nousuun. Kokonaistuotannon volyymi jäi silti vielä 8% alle lamaa edeltäneen tason. Bruttokansantuotteen ja lentoliikenteen kehitys kulkevat käsi kädessä, niinpä myös lentoliikenne lisääntyi viime vuonna merkittävästi. Suomen lukuisien pienten lentoasemien ja lennonvarmistusjärjestelmän ylläpidossa suuruuden ekonomialla on keskeinen merkitys. Tästä syystä liikenteen kasvu vaikutti viime vuonna Ilmailulaitoksen taloutta toivotulla tavalla.

Suomen talouskehitystä myötäillen lentoliikenteen matkustajamäärät kääntyivät nousuun viime vuoden heinäkuussa. Vuoden lopussa kasvua oli vuositasolla jo runsaat 5%. Liikenneilmailun operaatiot lisääntyivät 1%. Matkustajamäärien trendi näyttää jatkuvan niin, että vuoden 1995 kasvuksi muodostunee häiriöttömän talouskehityksen vallitessa 8-9%. Lentoliikenteen eri sektoreiden kehitys heijastaa täysin maamme kansantalouden yleistä kehitystilaa. Kansainvälisen lentoliikenteen kysyntä kasvoi 8.5% ja kotimaan liikenteen kysyntä 2%. Erityisesti kansainvälisen liikematkustuksen ja Suomeen suuntautuneiden lomamatkojen kysyntä kasvoivat voimakkaasti, kun taas suomalaisten lomamatkustus ei juurikaan lisääntynyt. Lentoliikenteen eri sektoreiden trendit kuvaavat osuvasti Suomen talouselämän kahtiajakaisuutta. Vientiteollisuuden kilpailukyky ja vientituotteiden kysyntä jatkuvat hyvinä. Kotimarkkinoiden kysyntä ja investoinnit ovat edelleen alamaissa, ja kotitalouksien kulutuskäyttäytyminen on varovaista, joskin sekin on hitaasti elpymässä.

Lentoliikenteen kysynnän elpymisen ja rationalisoinnin seurauksena Ilmailulaitoksen tuloskehitys kyettiin nyt päättyneenä vuonna vakauttamaan ja kääntämään lievästi voitolliseksi. Vuoden 1993 1.3 Mmk tappiolliseen tulokseen vertailukelpoinen

tulos oli viime vuonna noin 30 Mmk voitollinen, mikä selkeästi ylittää valtioneuvoston tavoitteeksi asettaman yhden miljoonan markan tulostavoitteen. Tulos mahdollisti lomapalkkavarauksen täydellisen huomioonottamisen sekä omaisuusinventointiin perustuneet epäkuranttisen omaisuuden ylimääräiset poistot täysimääräisesti. Näiden vain vuotta 1994 koskevien tulos- ja tasejärjestelyjen sekä toisaalta omaisuuden myyntivoiton jälkeen Ilmailulaitoksen tulos vuodelta 1994 osoittaa 23.4 Mmk voittoa. Tulosta voidaan pitää vähintäänkin tyydyttävänä, kun lisäksi otetaan huomioon että eurooppalaisen ja pohjoismaisen mittapuun mukaan lentoasemiemme maksutaso on keskitasoa selvästi alhaisempi. Lisäksi suuruuden ekonomiasta saatavat hyödyt ovat meidän pienillä lentoasemilla muita maita oleellisesti vähäisemmät.

Ilmailulaitoksen liikevaihto kasvoi 7%, missä hintatason nousua on 4%. Käyttökulut ilman emtasauseriä kasvoivat 4.4%. Kasvusta yli puolet johtuu edellisen vuoden lomarahaleikkauksista, joten kulupuolella ei tapahtunut merkittävää volyymikasvua. Poistot kasvoivat investointiohjelmastamme johtuen jossain määrin.

Ilmailulaitoksen rahoitusasema oli hyvä. Yhteensä 222 Mmk:aan nousseet investoinnit kyettiin rahoittamaan lähes täysin tulorahoituksella. Investointiohjelmamme ajoitettiin pieni notko ennakoimaan vuoden 1995 investointihuippua. Investointien painopiste oli päälentoasemamme Helsinki-Vantaan palvelutason kehittämisessä. Ilmailulaitoksen investointitaso on edelleen varsin korkea, ja kolme vuotta sitten aloitettua, suhdanteita tietoisesti hyödyntävää lentoliikenteen infrastruktuurin parantamisohjelmaa jatketaan vielä ainakin kaksi vuotta. Mukaan ovat yhä laajemmin tulleet myös lentoasemien palvelurakenteeseen soveltuvat uudentyyppiset investoinnit kaupallisiin palveluihin. Esimerkiksi Helsinki-Vantaan lentoaseman keskiterminaali rahoitettu kokonaan uusien palvelujen tuotoilla aiheuttamatta

nostopaineita lentoliikenteen liikenneöimismaksuihin. Kuitenkin investointi parantaa samalla myös lentoyhtiöille ja lentomatikustajille annettavia peruspalveluja.

Investointitoiminnan painopiste on jatkossakin Helsinki-Vantaan lentoaseman sekä lennonvarmistusjärjestelmän kehittämisessä. Moderni, eurooppalaisen politiikan mukainen, lukuisia erilaisia lennonvarmistusjärjestelmiä harmonisoimaan tarkoitettu ATM-järjestelmä saadaan Suomen osalta käyttöön vuoden 1997 alussa. Kotimaa-ulkomaa vaihtoyhteyksiä parantava ja kaupallisia palveluja lisäävä Helsinki-Vantaan keskiterminaali valmistuu kesällä 1996. Keskiterminaalin toisen vaiheen, eli EU-liikennettä palvelemaan tarkoitettua uuden lähtö- ja saapumishallin rakentamisen aloittamista harkitaan vakavasti. EU-liikenne muodostaa lähes 70% Suomen ulkomaan reittiliikenteestä, ja sen sujuva hoitaminen on tärkeä kilpailutekijä maallemme. Toisaalta myös kaukoliikenteen gateway-osuuden lisääminen kuuluu Suomen lentoliikennestrategiaan, ja sitä on mahdollista tukea asianmukaisin terminaalijärjestelyin.

Ilmailulaitoksen tehtävänä on ylläpitää ja kehittää koko Suomen lentoasemajärjestelmää. Reittiliikenteen piirissä olevasta 21 lentoasemastamme on liikelaitoskaudella laajennettu ja modernisoitu 12 lentoasemaa ja kolmella on laajennustyöt käynnissä. Kehittämistarpeita on vielä kahdella lentoasemalla. Suomen kaltaisessa laajassa, harvaanasutusmaassa lentoasemat muodostavat yhtenäisen, maan aluepolitiikkaa tukevan infrastruktuurin, jota on jatkossakin kehitettävä verkostoperiaatteella. Liikennemääristä johtuen merkittävä kansainvälisen liikenteen reittikeskittymä voi liberalisoiduista reittioikeuksista huolimatta muodostua vain Helsinki-Vantaalle. Osittain samasta syystä johtuen myös kotimaan reittien toinen päätepiste on lähes aina Helsinki-Vantaa. Ilmailulaitoksen politiikkana ei kuitenkaan ole rajoittaa muunlaista kehitystä, päin-

vastoin mm tariffi- ja lupapoliittisin keinoin edistämme tarjonnan monipuolistumista.

Lentoliikenteen teknologiasta ja joustavasta luonteesta johtuen lentoliikenteellä on mahdollista kehittää Suomen pitkämatkaisia liikenneyhteyksiä ilman ylimääräisiä väyläinvestointeja. Suomen pienet liikennemäärät riittävät tuskin missään tilanteessa taloudellisin syin perustelemaan kalliita nopean maaliikenteen väyläinvestointeja. Ilmailulaitoksen käsitys on, että infrastruktuuriin käytettävät markat ovat samanarvoisia operatiiviseen toimintaan käytettyjen markkojen kanssa, ja kilpailevien liikenne- muotojen infrastruktuurit tulisikin nopeasti sekä taloudellisista syistä että sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toteuttamiseksi saattaa lentoliikenteen tavoin käyttäjärahoitteiseksi.

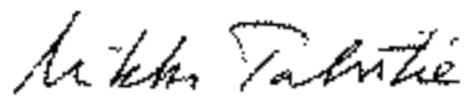
Vuoden 1994 alussa voimaan tullut EU/ETA-sopimus liberalisoi lentoliikenteen kilpailuedellytyksiä läntisessä Euroopassa. Vuoden 1995 alusta toteutunut Suomen EU-jäsenyys ei ETA-sopimuksen lisäpöytäkirjan jälkeen enää välittömästi aiheuttanut lentoliikennepoliittisia muutoksia Suomessa. Kansainvälisten lentoreittien avaaminen sekä ulkomaanliikenteen jatkona lennettävät toisen maan kotimaan lennot ovat nyt ETA-alueella vapaat rajoituksista tekniset ja taloudelliset lähtökohdat omaaville ETA-lentoyhtiöille. Tämä mahdollisuus on monipuolistanut tarjontaa myös Suomessa. Nyt taloudellisen nousun käynnistyttyä tarjonnan monipuolistumisen voi odottaa edelleen lisääntyvän.

Ilmailulaitos on vapauttanut myös kotimaan lentoliikenteen reittioikeudet tarveharkinnasta suomalaisille lentoyhtiöille. Matalasuhdanteesta johtuen tällä ei ole toistaiseksi ollut käytännön merkitystä. Suomen kotimaan liikenne kaipaa lisää kilpailua ja monipuolisuutta. Hyvä lentoasema-verkostomme mahdollistaa nopean henkilöliikenteen kehittämisen kaikkien Suomen merkittävimpien keskusten välillä ilman uusia väyläinvestointeja. Eri liikenne-

muotojen välisen merkittävän kilpailuvääristymän poistuessa liikenneinfrastruktuurin hinnoittelusta tulee kotimaan lentoliikenne laajenemaan nopeasti.

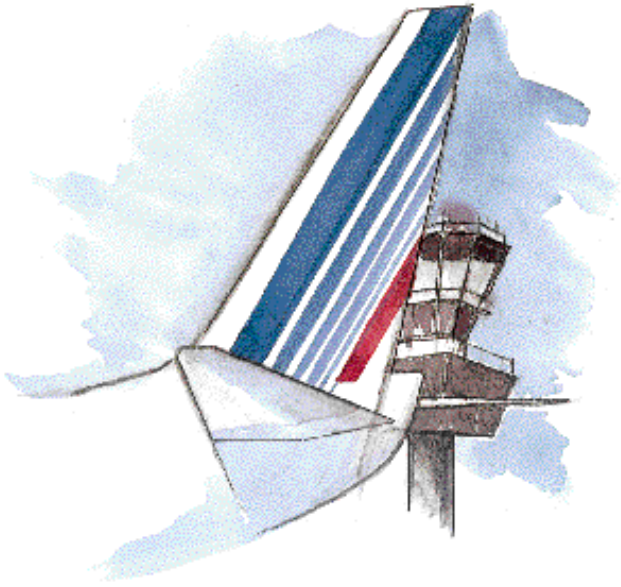
Näkymät alkaneelle vuodelle ovat kohtalaisen hyvät. Paineita merkittäviin hintatarkistuksiin ei ole, ja infrastruktuuri on hyvässä kunnossa. Palvelutason hienoiset parantamistarpeet, sekä kaupallisten palvelujen kehittäminen merkitsevät henkilöstön pientä lisäämistarvetta Helsinki-Vantaan lentoasemalla. Kustannuskehitys pysyy selvästi liikennekehitystä alhaisempana.

Ilmailulaitoksen toiminnan peruslähtökohtana on tarjota ja kehittää koko Suomen lentoliikenteelle ja lentomatkestajille turvallisia, korkealaatuisia ja maamme kansainvälistä kilpailukykyä tukevia lentoasema- ja lennonvarmistuspalveluja. Onnistuakseen hyvin näissä tehtävissään Ilmailulaitoksen on infrastruktuurinsa parantamisen ohella kehitettävä toimintaansa vielä nykyistä enemmän asiakaslähtöiseksi, koulutettava ja kehitettävä henkilöstöään palveluyrityksen edellyttämiin taitoihin, asenteisiin ja me-henkeen, sekä karistettava nahoistaan loputkin itsერიითისտေ virastokulttuurista. Kehitys on monilta osin sujunut tavoitteiden mukaisesti mutta työkenttääkin vielä riittää.

Mikko Talvitie
Pääjohtaja

ILMAILULAITOKSEN TOIMIALA JA TEHTÄVÄT

Ilmailulaitos on valtion omistama liikelaitos, joka toimii valtion normaalin budjetin ulkopuolella. Ilmailulaitoksen perustehtävä on lentoasema- ja lennonvarmistuspalvelun tuottaminen siviili- ja sotilas-ilmailun tarpeisiin. Ilmailulaitos ylläpitää ja kehittää 25 lentoasemaa ja koko maan lennonvarmistusjärjestelmää.

Ilmailulaitos huolehtii Suomen lentoliikennepoliitikasta yhdessä liikenneministeriön ja valtion ulkoasiainhallinnon kanssa. Ilmailulaitos toimii Suomen ilmailuviranomaisena ja vastaa lentoturvallisuustyöstä.

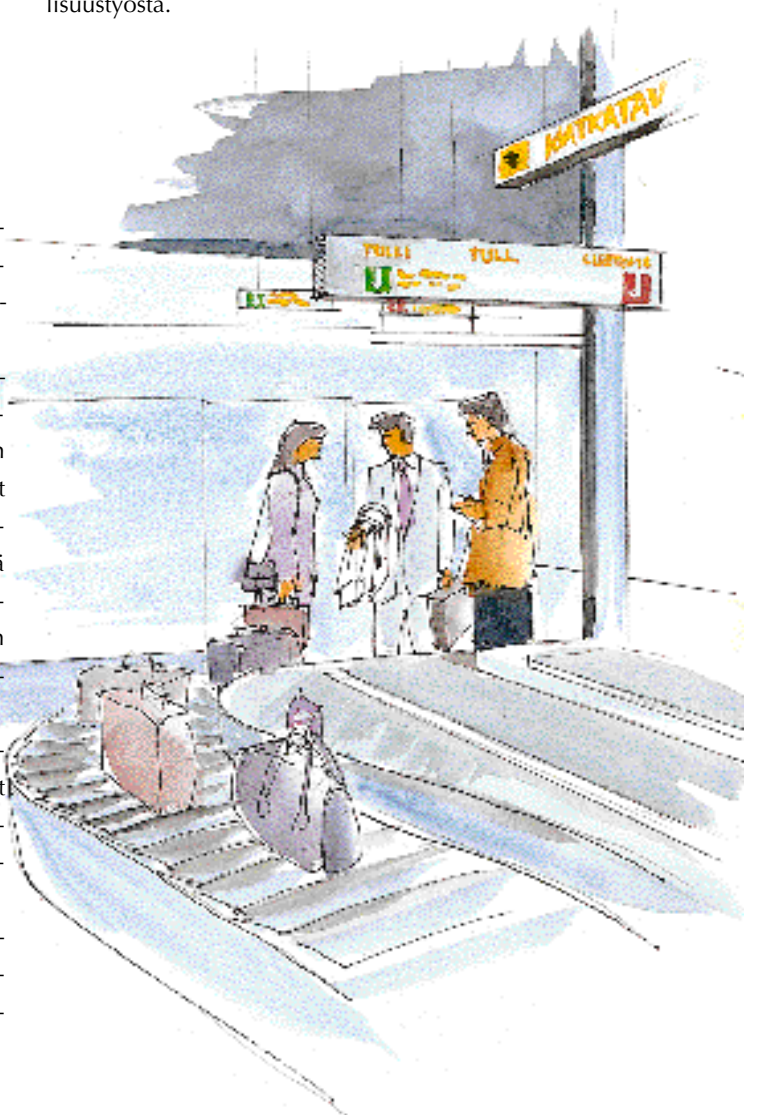
ILMAILULAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS

Ilmailulaitos tarjoaa ja kehittää asiakkailleen - lentoliikenteelle ja lentomatkestajille - turvallisia, korkealaatuisia ja kansainvälisesti kilpailukykyisiä lentoasema- ja lennonvarmistuspalveluita.

Toiminnan tavoitteena on lentoasemia ja lennonvarmistusjärjestelmiä kehittämällä luoda edellytykset turvalliseen, kannattavaan ja palvelukykyiseen lentoliikenteeseen Suomessa. Asiakkaitamme ovat lentoyhtiöt, lentomatkestajat, lentorahti asiakkaat, ilmavoimat ja muu ilmailuala. Ilmailulaitos pitää tärkeänä, että asiakkaille muodostuu kuva laadultaan viimeistellyistä palveluista, joissa ilmenee alan tekninen osaaminen ja halu palvella lentoliikennettä ja lentomatkestajia.

Ilmailulaitos pyrkii toiminnassaan turvallisuuteen, tehokkuuteen ja taloudellisuuteen. Nämä ovat keskeisiä edellytyksiä lentoliikenteen kannattavuudelle ja kilpailukyvyllä niin kotimaassa kuin kansainvälisillä markkinoilla.

Ilmailulaitoksen toiminta perustuu käyttäjärahoitteisuuteen. Ilmailulaitoksen koko toiminta mukaan lukien investoinnit ja viranomaistoiminta rahoitetaan käyttäjien maksamana.

LIIKELAITOKSEN TILIKAUSI LYHYESTI

	1994	1993
	1000 FIM	1000 FIM
Liikevaihto	673,247	627,573
Toimintakulut	486,419	454,404
Käyttökate	190,361	177,648
Tilikauden tulos	22,867	-1,331
Investoinnit yhteensä	192,827	263,757
Maa-alueet	2,413	4,828
Koneet ja laitteet	91,772	119,589
Lentokenttien rakentaminen	5,095	25,828
Talonrakennus	92,264	106,550
Muut investoinnit	1,283	6,562
Matkustajia (lentomatkoja) yhteensä	7,000,965	6,759,067
Kotimaan reittiliikenne (läht+vaihto)	2,012,837	1,976,842
Kansainvälinen reittiliikenne (läht+saap+vaihto)	3,984,741	3,470,348
Kansainvälinen tilausliikenne (läht+saap)	950,899	1,080,422
Kansainvälinen yhteensä (läht+saap+vaihto)	4,935,640	4,550,770
Muut matkustajat	52,488	51,455
Lennot yhteensä	347,900	370,176
Kotimaan reittilennot	59,521	59,126
Kansainväliset reittilennot	58,686	57,106
Kansainväliset tilauslennot	7,866	8,270
Ylilennot	10,489	8,530
Kansainvälinen liikenne yhteensä	77,041	73,906
Muu siviili-ilmailu	151,081	173,992
Sotilasilmailu	60,257	63,152
Henkilöstö vuoden lopussa yhteensä	1,577	1,590
Lentoasemat	1,164	1,168
Lennonvarmistuskeskukset	101	109
Pääkonttorin yksiköt	246	251
Sisäiset palveluyksiköt	66	62

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Ilmailulaitoksen hallitus: Maakuntajohtaja Matti Puhakka, toimitusjohtaja Mona Björklund, pääjohtaja Mikko Talvitie, toimitusjohtaja Pertti Yliniemi, hallitusneuvos Samuli Haapasalo ja varastonhoitaja Vilho Hänninen.

PALVELU-, TOIMINTA- JA TULOSTAVOITTEET

Valtioneuvosto päätti Ilmailulaitoksen vuoden 1994 palvelu- ja muista toimintatavoitteista seuraavaa:

- *Ilmailulaitoksen tulee toimialansa ja tehtäviensä mukaisesti huolehtia siitä, että ilmailutoiminta tapahtuu mahdollisimman turvallisesti, tehokkaasti, tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti.*
- *Ilmailulaitoksen tulee huolehtia palvelujensa tarjonnasta ja kehittämisestä liiketoiminnan edellytysten mukaisesti.*
- *Palvelujen tarjonnassa tulee ottaa huomioon asiakkaitten, mukaan lukien sotilasilmailu, sekä yhteiskunnan tarpeet.*
- *Ensisijaisesti on pyrittävä turvaamaan säännöllisen reittiliikenteen edellyttämät palvelut lentoasemilla.*
- *Lentoasemia ja lennonvarmistusjärjestelmää tulee kehittää niiden palvelujen kysyntää vastaavasti.*
- *Lentoasemien kannattavuutta tulee pyrkiä parantamaan toimintoja rationalisoimalla ja uusia liiketoiminta- ja yhteistyömuotoja kehittämällä.*
- *Ilmailulaitoksen tulostavoite on tuottojen ja kulujen tasapaino. Vuoden 1994 tulostavoite oli 1 Mmk, kun toteutunut tulos tilikaudelta päätyi 22.9 Mmk:aan.*

LENTOLIIKENTEEN KYSYNTÄ

Matkustajaliikenne

Lentomatkoja tehtiin vuonna 1994 kaikkiaan 7 miljoonaa, joista 5 miljoonaa ulkomaan ja 2 miljoonaa kotimaan liikenteessä. Matkojen määrä kasvoi 6 prosenttia. Kasvusta huolimatta lentomatkoja tehtiin 1,5 miljoonaa vähemmän kuin huippuvuonna 1990 ja suunnilleen saman verran kuin vuonna 1988.

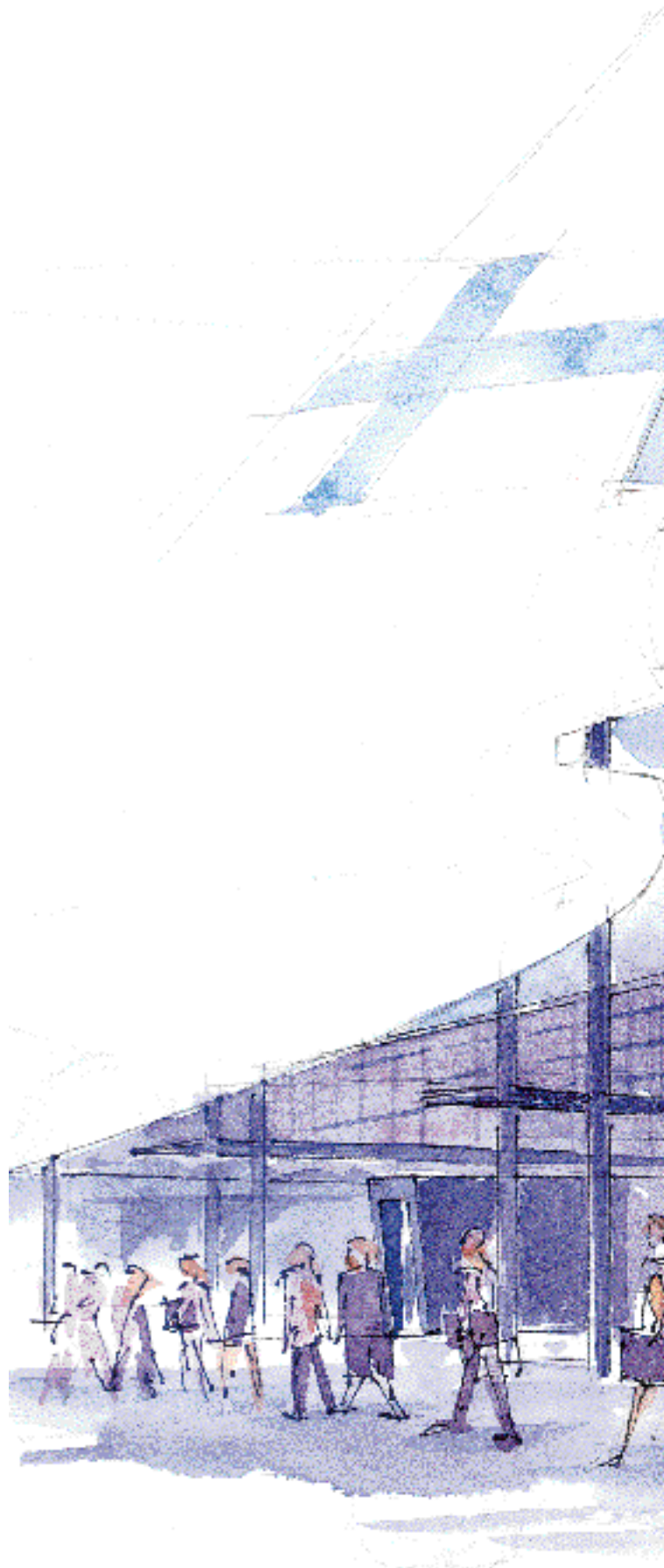
Kansainvälinen liikenne kääntyi selvään 8 prosentin kasvuun kolmen peräkkäisen vuoden supistumisen jälkeen. Ulkomaan reittiliikenteen nousu, joka alkoi jo vuonna 1992, jatkui edelleen voimakkaana. Lähes 4 miljoonaan noussut reittimatkustajien määrä on 15 prosenttia enemmän kuin vuonna 1993. Noin 5 prosenttiyksikköä kasvusta johtui Kanarian ja manner-Espanjan tilauslentojen muuttamisesta reittilennoiksi. Ilman tätä siirtymää myös chartermatkojen määrä olisi lievästi kasvanut. Ulkomaan tilauslentoliikenteessä tehtiin 951 000 matkaa, mikä on 12 prosenttia alle edellisvuoden.

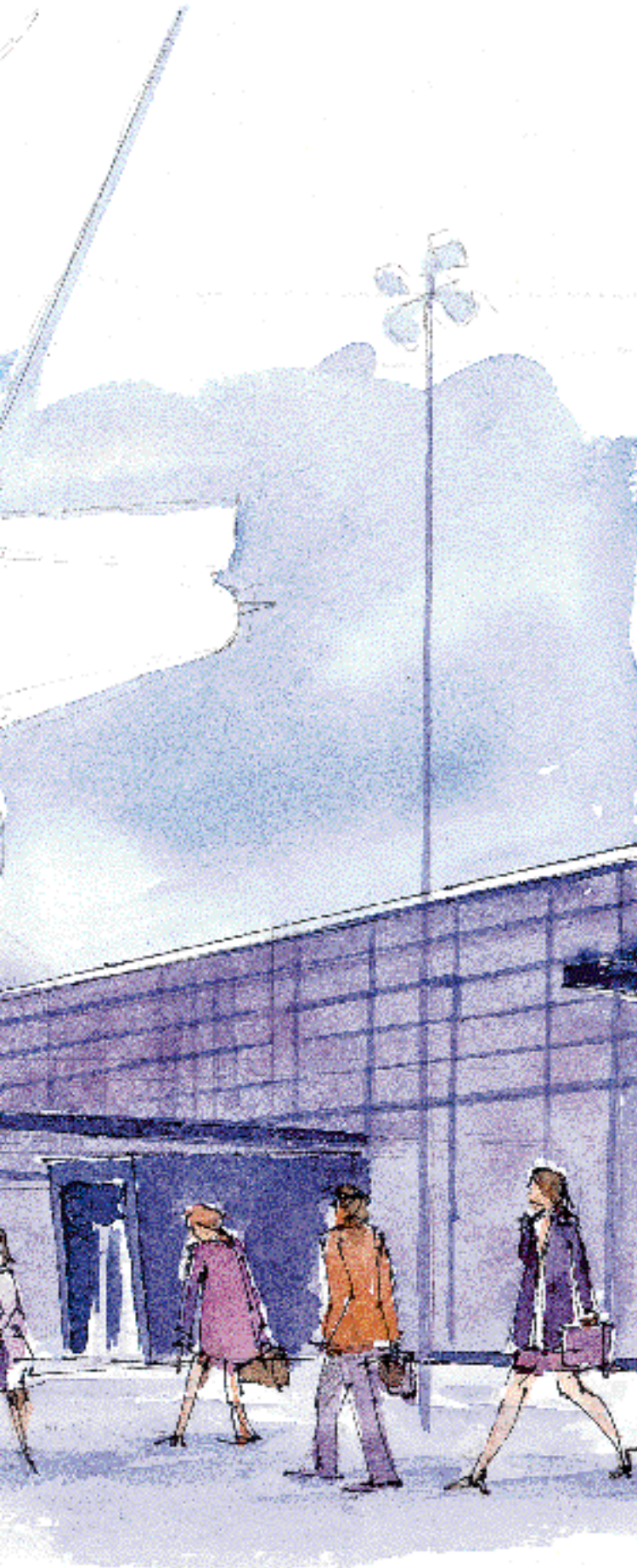
Ulkomaan reittiliikenteessä kasvoi prosentuaalisesti voimakkaimmin Itä-Euroopan liikenne. Nykyisen EU:n alueen osuus reittiliikenteestä oli 65 prosenttia. Helsinki-Vantaan kautta kulkeva ns. gateway-liikenne kasvoi 50 prosenttia ja sen osuus Helsinki-Vantaan ulkomaille lähtevistä matkustajista nousi 13 prosenttiin. Edelleen voimakkaasti kasvavan mannerten välisen kaukoliikenteen osuus koko maan ulkomaan reittiliikenteestä oli noin 13 prosenttia.

Tilauslentoliikenteen suosituimmat kohteet olivat Kreikka, Kanarian saaret ja Turkki. Keski-Euroopasta Suomeen suuntautuvien tilauslentojen kasvu jatkui edelleen voimakkaana.

Ulkomaan liikenteestä 93 prosenttia tehtiin Helsinki-Vantaalta. Helsinki-Vantaan ulkomaan liikenne kasvoi 9 prosenttia. Länsirannikon kenttien, eli Turun, Porin ja Vaasan ulkomaan liikenne kasvoi yhteensä 50 prosenttia edellisvuodesta.

Kotimaan liikenteen nousu alkoi maaliskuussa

1994 ja jatkui keskikesää lukuunottamatta tasaisesti koko vuoden. Edellisvuoteen verrattuna kasvu oli 2 prosenttia. Suurin kotimaan liikenteen suhteellinen lisäys oli Vaasassa, 9 prosenttia. Muita keskimääräistä nopeamman kasvun lentoasemia kotimaan liikenteessä olivat Kittilä, Lappeenranta, Maarianhamina ja Kuusamo.

Lentojen määrä

Kotimaan reittilentojen määrä nousi 60 000:een, kasvua edellisvuoteen oli 1 prosentti. Kansainvälisiä reittilentoja tehtiin 59 000, mikä merkitsi 3 prosentin lisäystä. Ulkomaan tilauslennot vähenivät 5 prosenttia 8 000 lentoon. Suurin vähenemä oli yleisilmailussa, jossa lentojen määrä jäi 13 prosenttia alle edellisvuoden 150 000:een. Sotilasilmailun lentoja oli 60 000, vähenemä 5 prosenttia. Lentojen kokonaismäärä väheni 6 prosenttia lähinnä yleisilmailun voimakkaan supistumisen vuoksi. Ylilentojen määrä kasvoi 30 prosentilla.

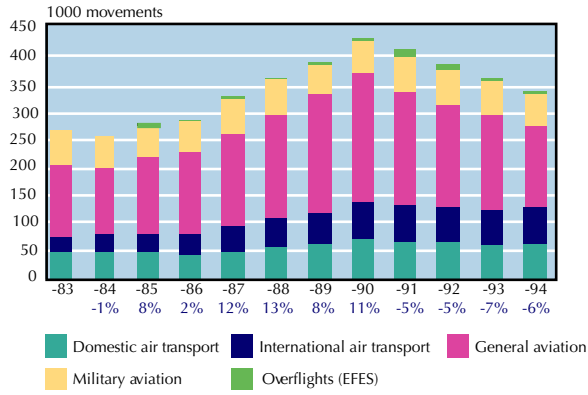
Kotimaan reittiliikenteessä potkuriturbiinikoneilla tehdyt lennot lisääntyivät 4 prosenttia. Niiden kokonaismäärä oli 45 000 ja osuus kotimaan reittilennoista 69 prosenttiin. Saab 340 ja ATR 72 kalustolla lentojen määrä oli molemmilla noin 17 000. Suihkukoneilla tehdyt kotimaan lennot vähenivät 6 prosenttia.

Ulkomaan lennoista 84 prosenttia tehtiin kapearunkoisilla suihkukoneilla. MD80 kalustolla lentojen määrä oli noin 18 000 ja DC9 kalustolla noin 14 500. Potkuriturbiinikoneilla tehtyjen ulkomaan lentojen määrä laski 31 prosenttia 6 000 lentoon. Laajarunkoisilla suihkukoneilla tehtyjen lentojen määrä kasvoi 48 prosentilla 3 500 lentoon.

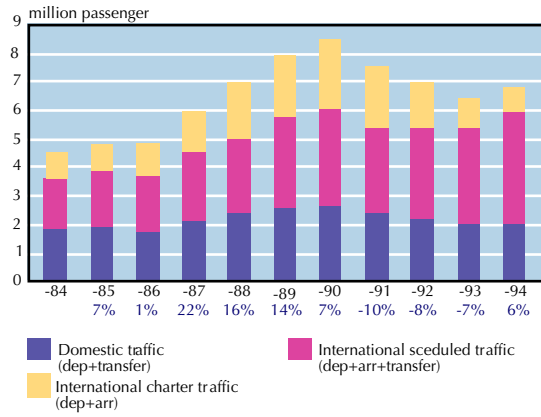
Lentorahti- ja posti

Lentorahdin määrä kasvoi 80 000 tonniin, missä on kasvua 21 prosenttia. Kansainvälisen rahdin osuus tästä oli 92 prosenttia. Lentoteitse kuljetetun postin määrä kasvoi 16 000 tonniin, josta kansainvälisen postin osuus oli 60 prosenttia. Kasvua edellisen vuoden lentopostista kertyi 6 prosenttia.

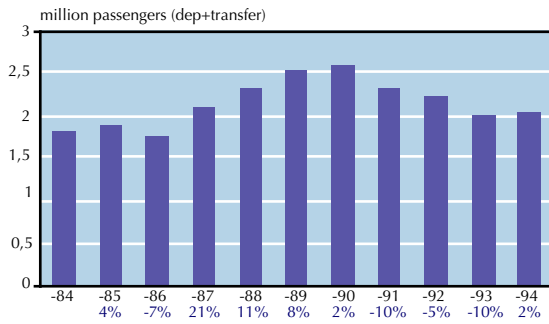
MOVEMENTS 1984-1994

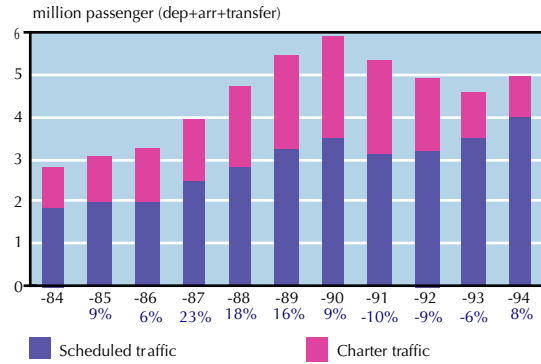
AIR TRANSPORT 1984-1994

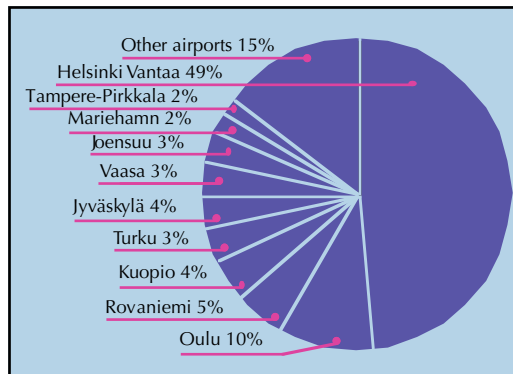
DOMESTIC SCHEDULED TRAFFIC 1984-1994

INTERNATIONAL TRAFFIC 1984-1994

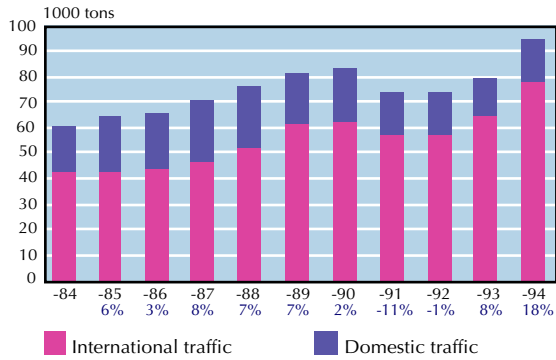

DOMESTIC TRAFFIC DESTINATIONS 1994

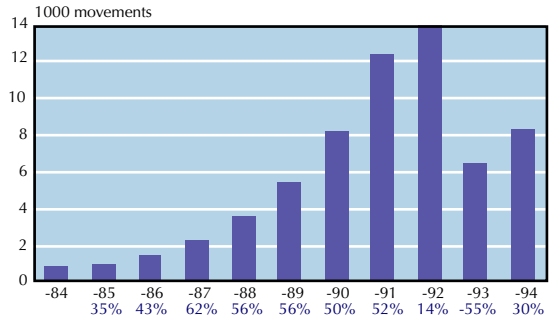

FREIGHT TRAFFIC 1984-1994

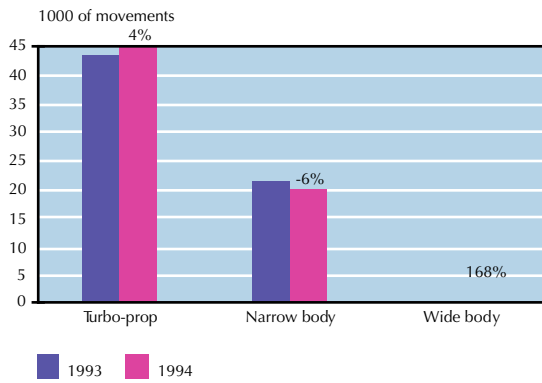

OVERFLIGHTS 1984-1994

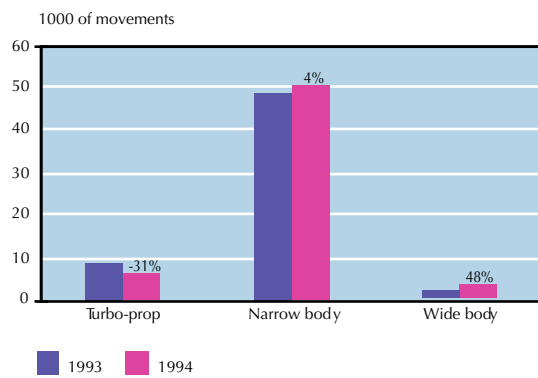
TAMPERE FIR

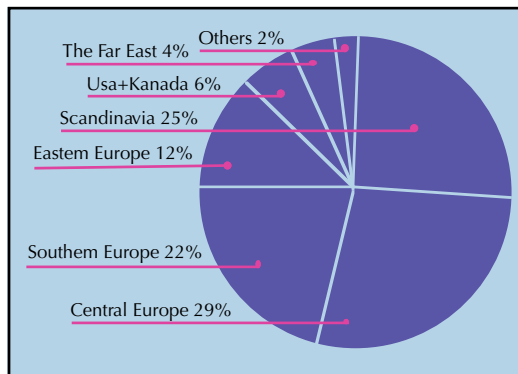
TYPE OF AIRCRAFT IN SCHEDULED DOMESTIC TRAFFIC

TYPE OF AIRCRAFT IN SCHEDULED INTERNATIONAL TRAFFIC

INTERNATIONAL TRAFFIC DESTINATIONS 1994

LENTOASEMAT 1994

	Matkustajia		Laskeutumisia		
	Kotimaa	kansainsv.	Liikenneilm.	Sotilasilm.	Muu
Helsinki-Vantaa	1 947 831	4 593 551	53 506	1 436	7 461
Oulu	394 201	18 984	4 866	2 046	7 469
Turku	137 298	121 418	5 889	1 179	10 880
Rovaniemi	221 679	23 775	2 679	9 427	5 006
Kuopio	182 024	9 566	1 954	9 532	5 761
Vaasa	138 070	46 860	3 143	1 000	4 302
Tampere-Pirkkala	63 882	67 187	2 989	9 730	11 588
Jyväskylä	145 226	7 819	2 226	4 826	7 576
Joensuu	119 664	9 595	1 963	155	7 559
Maarianhamina	92 556	1 797	1 426	0	1 747
Ivalo	87 015	2 839	1 000	711	1 099
Kajaani	83 235	2 011	936	304	1 292
Kemi-Tornio	76 897	794	1 035	86	1 860
Kruunupyö	72 570	3 926	1 241	580	1 858
Kuusamo	61 045	164	676	32	205
Kittilä	59 704	3 719	750	608	557
Pori	48 371	19 242	2 417	161	6 731
Savonlinna	36 512	1 136	1 160	41	558
Varkaus	31 576	109	1 376	14	451
Lappeenranta	29 204	936	1 400	50	2 596
Enontekiö	2 610	10	163	17	141
Helsinki-Malmi	0	202	0	98	56 208
Kauhava	0	0	0	12 164	1 751
Utti	0	0	2	3 168	1 322
Halli	0	0	0	2 892	811

LENNONVARMISTUSKESKUKSET 1994

	IFR-lennot	Ylilennot
Etelä-Suomi (Tampere)	150 000	8 236
Pohjois-Suomi (Rovaniemi)	29 000	2 253

ILMAILUPALVELUJEN JA LIIKETOIMINTOJEN KEHITTÄMINEN

Ilmailulaitoksen palvelutuotannossa on kolme keskeistä aluetta: matkustajapalvelut, lennonvarmistuspalvelut ja liikennealuepalvelut.

Matkustajapalveluja ovat matkustajille ja lentorahtiasiakkaille lentoasemien terminaaleissa ja niiden välittömässä yhteydessä tarjottavat palvelut. Näitä ovat terminaalitalat palveluineen, liikennejärjestelyt lentoaseman lähiympäristössä, pelastus- ym. turvajärjestelyt.

Lennonvarmistuspalveluja annetaan lentoyhtiöille ja lentäjille lennon valmistelussa ja sen aikana. Nämä palvelut ovat tietojen hankkimista ja niiden välittämistä lentäjien käyttöön sekä lennojohtopalvelua liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi.

Liikennealuepalveluja ovat mm. kiitotiet, rullautustiet, asematasot, lentokonehallit ja muut lentokoneiden maassa tapahtuvan operoinnin edellyttämät rakenteet ja palvelut.

Muut Ilmailulaitoksen tuottamat palvelut ovat näiden peruspalvelujen oheistuotteita, joilla täydennetään peruspalveluja. Kaupallisia myymälä-, ravintola- ym. palveluja tarjotaan yleensä yhteistoinnassa muiden yritysten kanssa.

MATKUSTAJAPALVELUJEN KEHITTÄMINEN

Ilmailulaitos on nelivuotisen toimintansa aikana kehittänyt erityisesti lentomatkustajia palvelevia järjestelmiä, kuten lentoasemarakennuksia ja maa-liikennejärjestelyjä.

Neljässä vuodessa on toteutettu 14 lentoaseman terminaalin laajennus. Matkustajapalvelujen kehittämiseen on investoitu vuosittain 150-200 Mmk. Taloudellisen taantuman aikana Ilmailulaitos on hyötynyt normaalia alhaisemmista rakennuskustannuksista.

Helsinki-Vantaan uuden kotimaan terminaalin läheisyyteen rakennettiin yli 2000 autopaikan pysäköintitalo, joka otettiin käyttöön helmikuussa 1994. Koko pysäköintijärjestelmä uusittiin ja pysäköinnin asiakaspalvelua parannettiin.

Keväällä 1994 aloitettiin Helsinki-Vantaan kotimaan ja ulkomaan terminaalit yhdistävän ns. keskiterminalin ensimmäisen vaiheen rakennustyöt, jotka valmistuvat keväällä 1996. Keskiterminaalilla lisä matkustajaterminalien kaupallisia, kokous- ja palvelutiloja sekä kansainvälisen liikenteen palvelutiloja ja tarjoaa suoran sisäisen transit-yhteyden kotimaan ja ulkomaan terminaalien välille. Ulkomaan terminaalin matkustajakapasiteetti nousee töiden valmistuttua parikymmentä prosenttia. Keskiterminalin pinta-ala on suurin piirtein sama kuin kotimaan terminaalin ja kustannusarvio 190 Mmk.

Oulun matkustajaterminalin laajennus valmistui syksyllä 1994. Maamme toiseksi suurimman lentoaseman matkustajien käyttöön saatiin kolminkertaiset tilat. Rakennushankkeen kokonaiskustannukset olivat 33 Mmk.

Kittilän lentoaseman terminaalin laajennus valmistui kesällä 1994. Erityisesti matkailusesongin ruuhkahuippuina tarvittavia odotus- ja matkatavaran luovutustiloja lisättiin. Laajennuksen kokonaiskustannukset olivat 9 Mmk.

Ivalon terminaalin laajennus valmistui syksyllä 1994. Laajennuksen avulla tehostettiin matkatavaran käsittelyä ja lisättiin odotustiloja. Laajennuksen rakentamiskustannukset olivat 9 Mmk.

Joensuun lentoasemarakennuksen laajennus otettiin käyttöön joulukuussa 1994. Rakentamiskustannukset olivat 10 Mmk. Laajennuksella parannettiin erityisesti Joensuun lentoaseman kansainvälisen liikenteen palvelukykyä. Rakennustyön yhteydessä laajennettiin myös pysäköintialuetta.

Tampere-Pirkkalan lentoaseman uuden matkustajaterminalin ja siihen liittyvien alueiden suunnittelu toteutettiin 1994. Uuden terminaalin pysäköintialueen ja asematason maarakennustyöt aloitettiin kesällä 1994. Terminaalirakennus valmistuu keväällä 1996 ja sen tavoitteena on luoda nykyistä paremmat mahdollisuudet erityisesti ulkomaan liikenteen matkustajien palvelemiseen. Hankkeen rahoitukseen osallistuvat Ilmailulaitoksen ohella Tampereen seudun kunnat ja työministeriö.

Matkustajien palveluun liittyvä muutos oli turvatarkastuslaki (305/94), joka tuli voimaan 1.8.1994. Ilmailulaitoksen kannalta merkittävin oli toiminnan vastuun siirtyminen poliisilta Ilmailulaitokselle asteittain vuoden 1996 loppuun mennessä. Vuoden 1994 aikana turvatarkastukset aloitettiin Ilmailulaitoksen henkilöstöllä Enontekiöllä, Rovaniemellä, Kemi-Torniossa, Kuusamossa, Kajaanissa, Joensuussa ja Tampere-Pirkkalassa.

LENNONVARMISTUSPALVELUIDEN KEHITTÄMINEN

Lennonvarmistuspalveluiden kehittämisessä Ilmailulaitoksen keskeinen hanke on koko maan kattavan lennonvarmistuksen laite- ja järjestelmä uudistus (FATMI). Projekti sisältää Tampereella sijaitsevan Etelä-Suomen alueennohdon ja Helsingin lähi- ja lähestymislennonjohtojen kokonaisuudistuksen sekä koko maan kattavan operatiivisen tietoliikenneverkon.

Järjestelmä saadaan käyttöön vuonna 1997. Etelä-Suomen lennonvarmistuskeskuksen uusi toimitalo valmistui keväällä 1994. Rakennuksessa on tilat alueennohdon lisäksi lentopelastuskeskukselle, koulutussimulaattorille ja tekniselle kehitysympäristölle sekä lennonvarmistuskeskuksen ja projekti-toimiston henkilöstölle.

Lennonvarmistuksen koulutustoimintaa tehostettiin perustamalla Lennonvarmistusopisto. Opiston tilojen peruskorjaus ja laajennus aloitettiin kesällä 1994 ja uusi lennonjohtosimulaattori saadaan

käyttöön vuonna 1995. Opiston tarjoaa Ilmailulaitoksen oman lennonvarmistushenkilöstön koulutuksen lisäksi alan koulutusta myös ulkomaille.

Kesällä 1994 valmistui ulkomaan matkustajaterminaalin lähelle Ilmailulaitoksen tytäryhtiön "Kiinteistö Oy Lentäjätie 1:n" rakennuttama 130 Mmk:n toimisto- ja miehistökeskus. Rakennuksessa on uudet tilat Helsinki-Vantaan lentoaseman lähestymislennonjohtolle, lennontiedotusyksikölle ja lentosääpalvelulle. Suurin osa tiloista on vuokrattu Finnair Oy:lle.

Helsinki-Vantaan lennonjohtotornin uusiminen aloitettiin syksyllä 1994 keskiterminaalin rakennustöihin liittyen. Työ valmistuu vuonna 1996.

Helsinki-Vantaan lentoaseman uusi maaliikennetutka otettiin operatiiviseen käyttöön vuoden 1994 lopulla. Tutkan avulla tehostetaan kenttäalueella tapahtuvan liikenteen valvontaa ja vähennetään huonon sään aiheuttamia lentojen viivästyksiä.

Vuoden 1994 loppuun mennessä oli uudet automaattiset säähavaintolaitteet asennettu kahdeksalle lentoasemalle.

LIIKENNEALUE- JA MAAPALVELUJEN KEHITTÄMINEN

Lentoasemien liikennealueiden kunnossapidon työmenetelmiä ja konekalustoa on kehitetty ja käyttöön on saatu entistä tehokkaampia harjapuhaltimia ja linkoja. Liukkaudentorjunnan työmenetelmiä ja materiaaleja kehittämällä vähennettiin haitallisia ympäristövaikutuksia.

Vaasan lentoaseman 1993 valmistuneen terminaalin laajennukseen liittyvä asematason laajennus valmistui kesällä 1994.

Kittilän lentoaseman terminaalin laajennuksen yhteydessä laajennettiin myös asematasoa.

Tampere-Pirkkalan lentoasemalla laajennettiin kunnossapidon varasto- ja huoltotiloja.

Liikennealueiden peruskorjauksia ja laajennuksia suoritettiin mm. Porin ja Lappeenrannan lentoasemilla.

KANSAINVÄLINEN ILMAILUPOLITIikka

Euroopan talousalue ETA

Euroopan talousaluetta koskeva sopimus tuli voimaan vuoden 1994 alusta. Se ulotti ilmaliikenteen kaupallisen vapauttamiskehityksen viiteen EFTA-maahan, Suomeen, Ruotsiin, Norjaan, Itävaltaan ja Sveitsiin. Aluksi sovellettiin EY:n jo vuosina 1990-1992 soveltamaa 2. vapautuspakettia. Suomalaisen lentoyhtiöiden markkinoille pääsy helpottui entisestään 1.7.1994, kun EU:ssa vuodesta 1993 sovellettua 3. vapauttamispakettia alettiin soveltaa ETA-alueella.

Suomalaisilla on nyt mahdollisuus vapaasti harjoittaa lentoliikennettä ETA-maiden välillä ilman hinta- tai kapasiteettirajoituksia. Kohteiden valinta ja reittien yhdistely vapautuivat niinkään. Matkustajien ja rahdin kuljettaminen myös kahden ulkomaisen kohteen välillä ETA-alueella on sallittua. Näitä oikeuksia on käytetty avaamalla reitit Tukholman kautta Manchesteriin, Berliiniin, Stuttgartiin ja Milanoon.

Matkustajia voidaan kuljettaa nyt myös toisen valtion kotimaan reiteillä. Toistaiseksi tämä kabo- taasiliikenne kuitenkin edellyttää mm., että reitti liittyy välittömästi yhtiön kotimaasta alkavaan ulkomaan reittiin.

Kahdenkeskiset lentoliikennesuhteet

Suomi teki poikkeuksellisen paljon uusia kahdenkeskisiä lentoliikennesopimuksia. Sopimuksia parafoitiin Intian, Macaon, Kazakstanin, Uzbekistanin ja Etelä-Korean kanssa. Lisäksi neuvotteluja käytiin Etelä-Afrikan tasavallan ja Vietnamin kanssa. Yhdysvaltain kanssa aiemmin neuvotellut huomattavat li-

säoikeudet ja Venäjän kanssa vuonna 1993 neuvoteltu lentoliikennesopimus tulivat voimaan vuoden 1994 aikana.

Venäjän kanssa neuvotellun sopimuksen mukaisesti avattiin reitti Helsingistä Joensuun kautta Petroskoihin. Uusi sopimus antaa mahdollisuuden lisäreiteistä sopimiseen suoraan ilmailuviranomais- ten välillä.

Kansainvälinen lentoliikenne

Tiukkaan sääntelyyn perustuva perinteinen kansainvälisen lentoliikenteen järjestelmä ei ole kyennyt vastaamaan viime vuosien nopeaan vapautumiskehitykseen. Maailmanlaajuisessa lentoliikenteen sääntelyä koskevassa ICAOn ilmakuljetuskonferenssissa pohdittiin keinoja lentoyhtiöiden sopeutumisen helpottamiseksi vapautumiskehityksen aiheuttamiin muutoksiin. Erityisesti markkinoille pääsyn ongelmat, terveen ja tasapuolisen kilpailun turvaaminen ja nykyistä paremmat riitaisuusien ratkaisumeکانismit olivat esillä.

ICAO 50 vuotta

Montrealissa pidetty ilmakuljetuskonferenssi hui- pentui ICAO:n 50-vuotisjuhlallisuuksiin 6.12.1994. Kansainvälinen YK:n alainen siviili-ilmailujärjestö ICAO perustettiin 7.12.1944 Chigagon yleiskokouksen päätteeksi allekirjoitettavaksi avatulla kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksella. Chigagon yleissopimus on yksi maailman laajimmin ratifioiduista kansainvälisistä sopimuksista. Siihen on liittynyt 183 valtiota.

YMPÄRISTÖKYSYMYKSET

Helsinki-Vantaan lentoaseman yöliikennettä rajoitettiin kesäkuun alussa. Tällä toimenpiteellä vähennettiin Tikkurilan alueen yöaikaista melukuormitusta. Neljännesvuosittain julkaistavan ympäristöraportin toimittaminen käynnistyi lokakuussa. Lentoasemalle luotiin valmius tiedottaa huoltotöiden tai sääolojen vaatimista poikkeuksellisista melutilanteista.

Meluselvitykset Lappeenrannan, Savonlinnan ja Vaasan lentoasemilla saatiin valmiiksi. Alustavat tulokset meluselvityksistä Tampere-Pirkkalan ja Rovaniemen lentoasemilla valmistuivat niinkään.

Lentoasemien päästöt maaperään ja vesistöihin ovat vähäisiä. Lentoasemilla käytettyjen kemikaalien päästöillä saattaa kuitenkin olla paikallista vaikutusta, sillä monet lentoasemat sijaitsevat tärkeillä pohjavesialueilla. Tyypeä sisältävää ureaa on korvattu liukkaudentorjunnassa typpetömillä asetaattikemikaaleilla. Urean käyttöä on voitu vähentää noin 20 prosenttia, minkä ansiosta typpikuormitus ja hapenkulutus on parissa vuodessa saatu vähentyksi puoleen.

Vesioikeuden käsittelyssä olleessa Kuusamon kiitotien jatkamisen lupaprosessissa Ilmailulaitos painotti kiitotien jatkamisen vaikutusta liukkaudentorjuntakemikaalien käytön vähentymiseen ja sitä kautta saataviin positiivisiin ympäristövaikutuksiin.

HENKILÖSTÖ

Liikelaitoskonsernin keskimääräinen henkilöstömäärä vuonna 1994 oli 1611.

Liikelaitoksen koko vuoden keskimääräinen henkilöstömäärä oli 1610 (1993:1631). Kokonaismäärästä keskimäärin 28 oli palkattomalla virkavaapaalla. Käyttötoiminnassa keskimääräinen henkilöstömäärä oli 1569 (1993:1605) ja investointihankkeissa 41 (1993:26)

Ilmailulaitoksen palveluksessa oli vuoden 1994 lopussa 1577 työntekijää eli 13 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Käyttötoiminnan henkilöstöä oli 1540 ja investointien toteutukseen palkattuina 37 henkilöä.

Lentoasemilla työskentelevän henkilöstön määrä oli 1164, lennonvarmistuskeskusten henkilöstöä oli 101, sisäisissä palveluyksiköissä työskenteli 66 ja pääkonttorin yksiköissä 246 henkilöä.

Liikelaitoskonsernin henkilöstölle maksettujen palkkojen yhteismäärä oli 251 Mmk. Hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot olivat yhteensä 778 000 mk. Liikelaitoksen henkilöstölle maksettujen palkkojen yhteismäärä oli 251 Mmk. Hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot olivat yhteensä 724 000 mk.

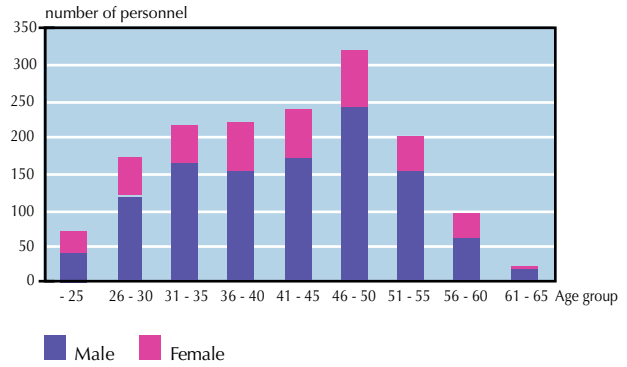
TUOTTAVUUS

Ilmailulaitoksen tuottavuuskehitys kääntyi kolmen negatiivisen vuoden jälkeen positiiviseksi. Tuottavuuden kasvu oli 2,4 prosenttia. Tuottavuutta paransi työpanosten tehostumisen jatkuminen kaikilla sektoreilla lentoliikenteen alkaessa saman aikaisesti jo osittain toipua lamasta. Palvelutuotanto pysyi suunnilleen edellisvuoden tasolla samalla kun tuotantoon sijoitetun työpanoksen määrä väheni 2,5 prosenttia.

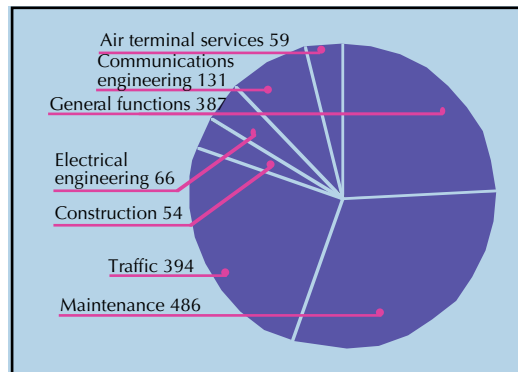
LENTOASEMIEN JA LENNONVARMISTUS- KESKUSTEN HENKILÖSTÖ 1994

Helsinki-Vantaa	462
Tampere-Pirkkala	65
Rovaniemi	60
Kuopio	57
Oulu	55
Jyväskylä	55
Turku	53
Vaasa	42
Pori	32
Helsinki-Malmi	29
Kemi-Tornio	27
Joensuu	26
Maarianhamina	26
Ivalo	26
Kruunupyy	25
Kajaani	21
Lappeenranta	20
Kauhava	17
Savonlinna	16
Kuusamo	11
Utti	11
Kittilä	10
Halli	9
Varkaus	5
Enontekiö	4
Etelä-Suomi (Tampere)	85
Pohjois-Suomi (Rovaniemi)	16

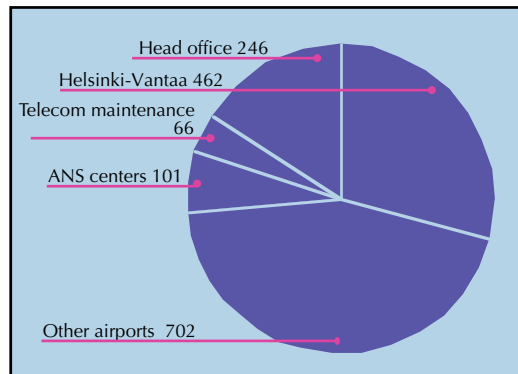
AGE DISTRIBUTION OF PERSONNEL 31.12.1994

PERSONNEL 1994

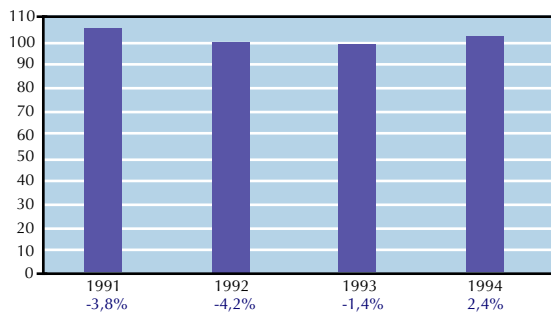

PERSONNEL 1994

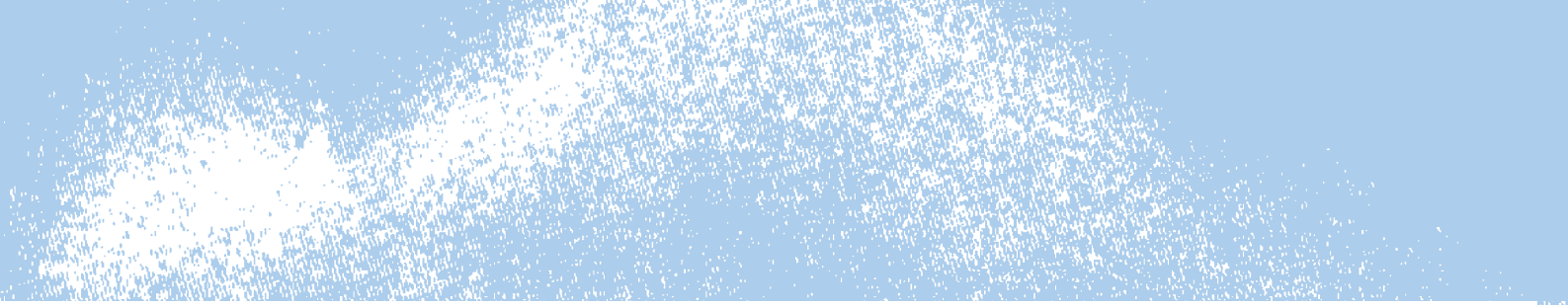

PRODUCTIVITY

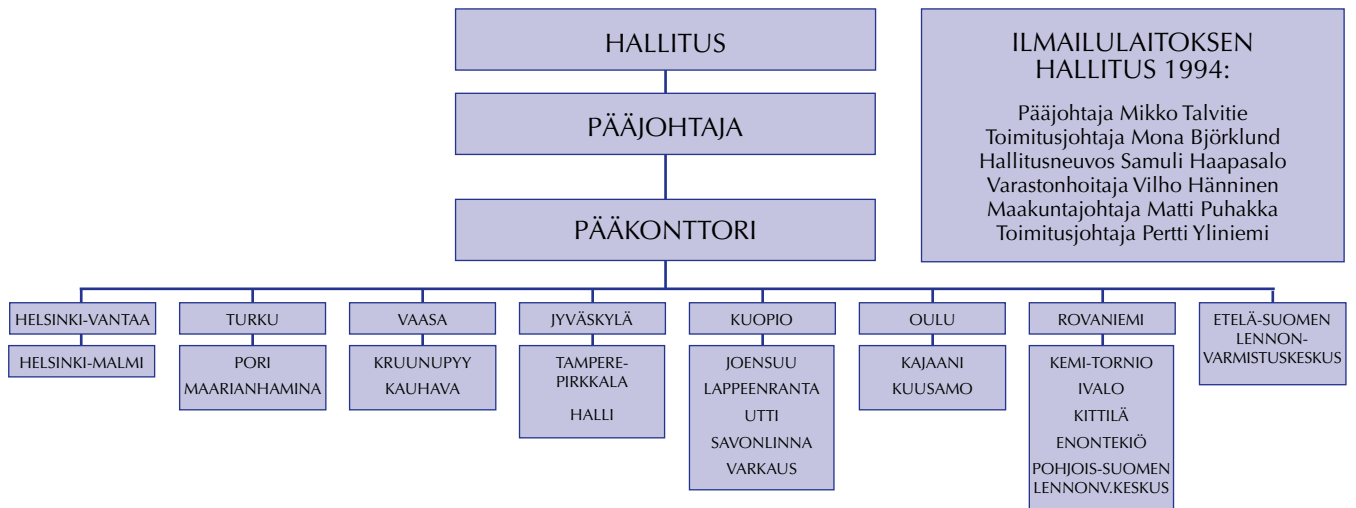
1992 = 100

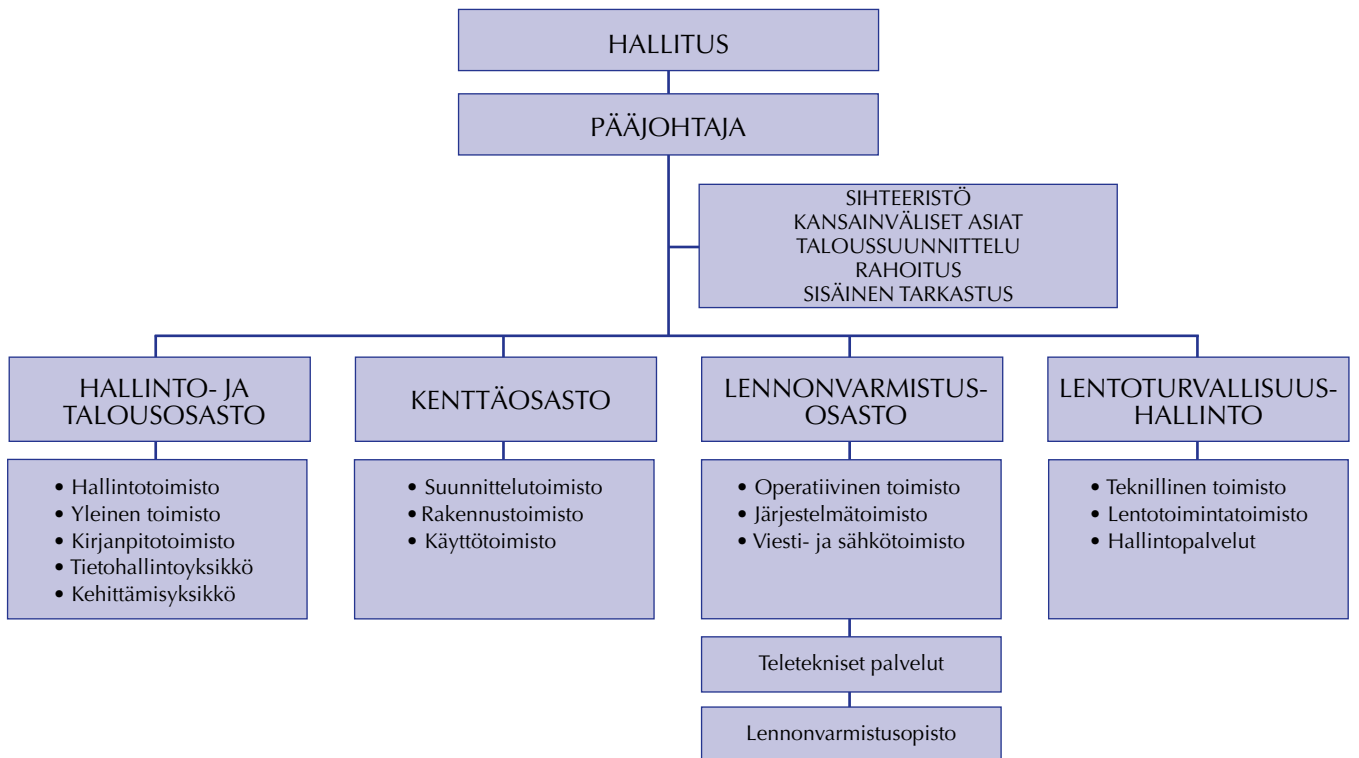

LIIKELAITOKSEN ORGANISAATIO

PÄÄKONTTORIN ORGANISAATIO

ILMAILULAITOKSEN TULONJAKO	1994		1993	
	Mmk		million FIM	
Liikevaihto ja muut liiketoiminnalliset tulot	676,8		629,6	
Palveluiden tuottamiskustannukset	-154,3		-141,8	
Rahoitustuotot	35,8		33,8	
Satunnaiset tuotot ja kulunetto	0,6		1,3	
Jaettava määrä	558,8	100%	522,9	100%
Ennakonpidätykset	91,7		86,0	
Sosiaaliturvamaksut	9,8		9,1	
Työttömyysvakuutusmaksu	11,5		0,0	
Kiinteistövero	3,7		3,1	
Muut julkiset maksut	1,2		1,1	
1. Yhteiskunta	117,8	23%	99,3	19%
Maksetut palkat	242,8		235,7	
Ennakonpidätykset	-91,7		-86,0	
Eläkemaksut	57,8		54,2	
Sosiaaliturvamaksut	(-9,8)		(-9,1)	
Muut henkilökulut	2,9		3,4	
Koulutus	2,4		3,0	
2. Henkilöstö	214,3	41%	210,3	40%
Rahoituskulut, ml arvostuserät	21,8		40,5	
3. Rahoittajat	21,8	4%	40,5	8%
Käyttöomaisuuden ylläpitäminen	182,1		174,3	
Varausten muutos	0,0		0,0	
Jakamaton voitto	22,9		-1,5	
4. Infrastruktuurin kehittäminen	204,9	39%	172,8	33%
Jaettava määrä suhteessa lentoihin ja lentomatkestajiin				
lentoja kpl	347 900		370 176	
lentomatkestajia kpl	7 000 965		6 759 067	
Jaettava määrä markkaa				
per lento	1 606		1 446	
per matkustaja	80		77	

TALOUDELLINEN TULOS

Kansantalouden kehitys

Yleiset odotukset Suomen kansantalouden kehityksestä vuoden 1994 aikana olivat varovaiset. Vaikka viennin ennakoitiin kasvavan voimakkaasti, pidettiin yleisesti selvänä, ettei se kompensoisi yksityisen sektorin heikkoa kulutuskysyntää ja yrityssektorin laimeaa investointihalukkuutta. Julkisen talouden voimakas velkaantumismuutos ja sen hillitsemiseksi tehdyt ja suunnitellut ratkaisut eivät antaneet aiheita positiivisemmille näkymille. Lentoliikenteen ja Ilmailulaitoksen talouden kehitys seuraavat varsin tarkasti kansantalouden kehitystrendejä. Näistä lähtökohdista myös Ilmailulaitoksen tulospäätökset vuoden 1994 alkaessa eivät olleet hyvät.

Kun vuotta 1994 tarkastellaan jälkikäteen, voidaan todeta, että pessimistisimmät ennusteet eivät toteutuneet ja vuodesta tuli ennakkoon odotettua parempi. Tämä käy ilmi seuraavasta taulukosta:

	1992	1993	1994(e) ¹	1994(tot) ²
	vuotuinen muutos %			
BKT	-3,6	-1,6	1,0	3,9
Yksityinen kulutus	-4,9	-3,9	-4,0	2,0
Yksityiset investoinnit	-19,6	-18,9	0,0	7,0
Vienti	10,0	16,7	12,0	12,5
Tuonti	-3,6	0,7	3,5	12,5
Kotimaan lentoliikenne	-5,2	-9,8	0,8	1,8
Kansainvälinen lentoliikenne	3,0	9,5	5,0	8,4 ¹

Kansantalouden kehitysraportti syyskuu 1993, VM²

Kansantalouden kehitysraportti helmikuu 1995, VM

Kansantalouden ennustettua suotuisampi kehitys näkyi myös lentoliikenteen matkustajamäärissä ennakoitua suurempina kasvulukuina.

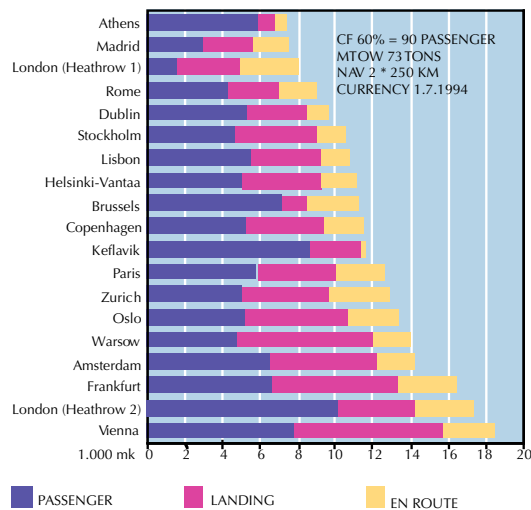
Hinnoittelu

Ilmailulaitos muutti lentoliikennepalveluiden hintoja vuoden 1994 alussa siten, että kotimaan liiken-

teen liikennöimismaksuja korotettiin keskimäärin 5 % ja kansainvälisen lentoliikenteen maksuja 4 %. Muutoksella Ilmailulaitos pyrkii muuttamaan lentoliikenteen maksurakennetta vastaamaan paremmin palveluiden tuottamiskustannuksia.

Ilmailulaitoksen liiketoiminta tuli arvonlisäverolliseksi 1.6.1994 alkaen. Samassa yhteydessä tarkistettiin hinnoittelua. Yleisilmailun kannalta merkittävin muutos oli yksityis- ja harrasteilmailijoiden palveluiden arvonlisäverottomien hintojen alentaminen 18%.

AIR TRAFFIC CHARGES 1.7.1994 MD-83

Liiketoiminnan tulos

Liiketalaitoskonsernin taloudellinen tulos

Ilmailulaitoksella on kaksi tytäryhtiötä, Kiinteistöosakeyhtiö Lentäjantie 1 ja Suomen Lentoasemapaalvelut Oy. Valtion liikelaitoslain mukaisesti Ilmailulaitos ja edellä mainitut tytäryhtiöt muodostavat Ilmailulaitoskonsernin. Vuoden 1994 konsernitilinpäätöksessä on ainoastaan mukana Kiinteistöosakeyhtiö Lentäjantie 1. Suomen Lentoasemapaalvelut Oy perustettiin 1.7.1994 ja sen ensimmäinen tilikausi päättyi 31.12.1995.

Konsernin kirjanpidon tulos oli 18,5 Mmk positiivinen. Konsernin liikevaihto oli 677,2 Mmk ja toimintakulut 487,4 Mmk. Konsernin investoinnit olivat yhteensä 223,4 Mmk.

Konsernin pitkäaikaiset lainat olivat vuoden 1994 lopussa 321,3 Mmk.

Liikelaitoksen taloudellinen tulos

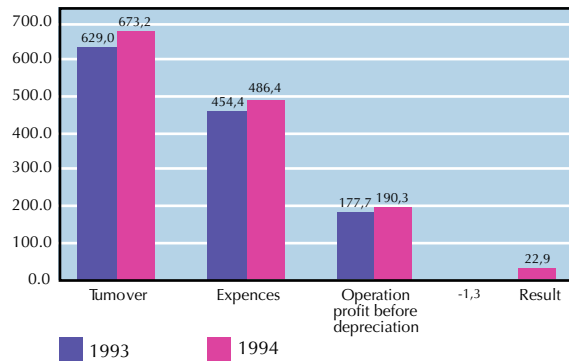
Kansantalouden ja lentoliikenteen heikkojen kehitysnäkymien johdosta valtioneuvosto asetti Ilmailulaitoksen tavoitteeksi vuodelle 1994 sopeuttaa menonsa odotettavissa olevien tuottojen tasolle. Ilmailulaitoksen taloudellinen tulos muodostui odotettua paremmaksi. Kirjanpidollinen tilikauden tulos oli 22,9 Mmk.

Odotettua parempi tulos selittyi edellä todettujen lentoliikenteen kysynnän kasvun ja lentoliikennepalveluiden hintojen lievän nousun lisäksi tiukasta toimintakulujen seurannasta ja Ilmailulaitoksen muun liiketoiminnan tuottojen kasvusta.

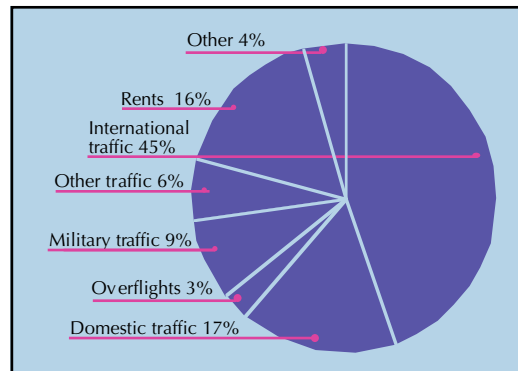
Ilmailulaitoksen liikevaihto oli 673 Mmk eli 7% edellisvuotista suurempi.

Ilmailulaitoksen toimintakulujen tiedettiin kasvavan ainakin 4% edellisen vuoden kertaluonteisten säästöjen palaututtua takaisin kulurakenteeseen. Tiukalla kuluseurannalla ja toimintoja rationalisoimalla onnistuttiin palvelutuotannon volyymin kasvusta huolimatta rajaamaan kulujen kasvu 6,8%:iin. Kertaluonteinen, kirjausteknisistä syistä johtunut lomapalkkavarauksen kasvu, lähes 9 Mmk, sisältyi henkilöstökuluihin. Ilman sitä oli toimintakulujen kasvu vain 4,9%, joka toteutunut inflaatio huomioon ottaen merkitti sitä, eivät toimintakulut määrällisesti kasvaneet lainkaan. Toimintakulujen kokonaismäärä oli 486 Mmk.

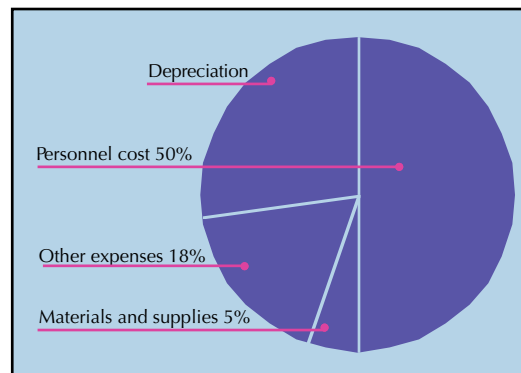
COMPARISON OF THE RESULT 1993-1994

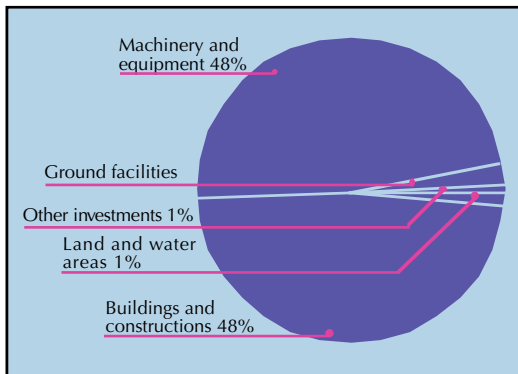
INCOME 1994

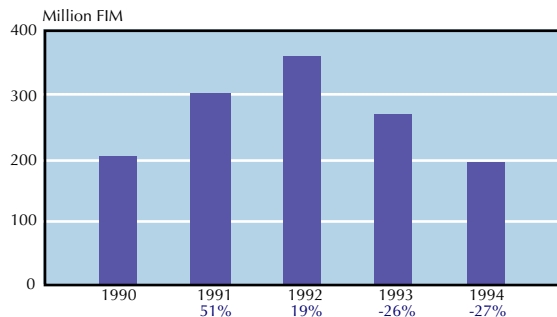
EXPENSES 1994

INVESTMENTS 1994

INVESTMENTS 1990-1994

Investoinnit

Valtion vuoden 1994 talousarviossa asetettiin investointien enimmäismääräksi 400 Mmk. Vuoden 1994 toteutuneet investoinnit olivat 193 Mmk.

Investoinnit jakaantuivat eri käyttöomaisuusryhmittäin seuraavasti:

maa- ja vesialueet	2,4 Mmk
rakennukset ja rakennelmat	92,3 Mmk
koneet ja laitteet	91,8 Mmk
maarakentet	5,1 Mmk
muut investoinnit	1,2 Mmk
yhteensä	192,8 Mmk

Rahoitus

Valtio maksoi Ilmailulaitokselle peruspääoman korotusta valtion talousarviossa esitetyn mukaisesti 30 mmk. Lisäksi Ilmailulaitos otti lainaa vuoden 1994 aikana 40 Mmk.

Ilmailulaitoksen rahoitusasema oli hyvä koko kertomusvuoden ajan. Tästä johtuen nettorahoitus-erät olivat positiiviset, vaikka ei oteta huomioon markan vahvistumisesta johtuneita positiivisia arvostuskirjauksia.

Ilmailulaitoksen pitkäaikaiset lainat olivat vuoden lopussa 206,3 Mmk.

TULOSLASKELMAT

	KONSERNI		LIIKELAITOS	
	1.1.-31.12.1994	1.1.-31.12.1993	1.1.-31.12.1994	1.1.-31.12.1993
	tmk	tmk	tmk	tmk
LIKEVAIHTO	677 256		673 247	627 573
Liiketoiminnan muut tuotot	3 533		3 533	4 479
KULUT				
Aineet ja tarvikkeet				
Ostot tilikauden aikana	33 988		33 988	35 918
Varastojen lisäys (-)/vähennys (+)	1 785		1 785	-1 736
Ulkopuoliset palvelut	104 706		105 249	106 110
Henkilöstökulut	333 807		333 728	302 439
Vuokrat	2 777		1 858	2 891
Muut kulut	10 318		9 811	8 782
KULUT	487 381		486 419	454 404
KÄYTTÖKATE	193 408		190 361	177 648
POISTOT				
Rakennuksista ja rakennelmista	42 156		40 475	35 893
Koneista ja kalustosta	70 774		69 358	64 675
Maarakenteista	67 762		67 762	70 371
Aineettomista oikeuksista	2 467		2 467	1 893
Muista pitkävaikutteisista menoista	2 041		2 019	1 507
POISTOT	185 200		182 081	174 339
LIKEVOITTO	8 208		8 280	3 309
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT				
Korkotuotot	17 315		16 277	20 682
Muut rahoitustuotot	20 964		19 517	13 140
Korkokulut	-24 109		-16 509	-23 390
Muut rahoituskulut	-5 252		-5 250	-17 075
	8 918		14 035	-6 643
VOITTO ENNEN SATUNNAISERIÄ, VARAUKSIA JA VEROJA	17 126		22 315	-3 334
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	12 262		12 262	1 507
Satunnaiset kulut	-11 719		-11 710	-165
	543		552	1 342
TILIKAUDEN TULOS ENNEN VÄHEMMISTÖOSUUTTA	17 669		22 867	-1 992
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-)/vähennys (+)				661
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	798			
TILIKAUDEN VOITTO	18 467		22 867	-1 331

TASEET

	KONSERNI		LIIKELAITOS	
	1.1.-31.12.1994	1.1.-31.12.1993	1.1.-31.12.1994	1.1.-31.12.1993
	tmk	tmk	tmk	tmk
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	10 496		8 177	7 997
Muut pitkävaikutteiset menot	4 906		4 906	4 865
	15 402		13 083	12 862
Aineelliset hyödykkeet				
Maa-alueet	213 912		213 912	215 503
Rakennukset ja rakennelmat	1 030 813		917 324	828 561
Koneet ja kalusto	327 407		314 528	303 289
Maarakenteet	751 294		750 636	814 225
Ennakkomaksut ja kesken.työt	168 243		168 243	197 185
	2 491 669		2 364 643	2 358 763
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	308		22 454	22 254
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	7 782		7 782	8 841
Valmiit tuotteet/tavarat	338		338	1 064
	8 120		8 120	9 905
Saamiset				
Myyntisaamiset	50 635		50 730	46 018
Siirtosaamiset	41 989		42 253	20 204
Muut saamiset	174		174	15
	92 798		93 157	66 237
Rahoitusomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Muut arvopaperit	258 075		250 840	189 847
Rahat ja pankkisaamiset	8 178		7 295	1 402
	266 253		258 135	191 249
	2 874 550		2 759 592	2 661 270
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Sidottu oma pääoma				
Peruspääoma	1 042 236		1 042 236	982 236
	1 042 236		1 042 236	982 236
Vapaa oma pääoma				
Muu oma pääoma	1 262 131		1 262 131	1 262 131
Edell.tilikauden voitto/tappio	48 631		51 365	52 696
Tilikauden voitto/tappio	18 467		22 865	-1 331
	1 329 229		1 336 361	1 313 496
VÄHEMMISTÖOSUUS	6 058			
VARAUKSET				
Vapaaehtoiset varaukset				
Siirtymävaraus	12 827		12 827	12 827
Pakolliset varaukset	1 086		1 086	
	13 913		13 913	12 827
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat valtiolta	17 031		17 031	18 923
Lainat rahoituslaitoksilta	304 276		189 276	198 880
	321 307		206 307	217 803
Lyhytaikainen				
Lainat valtiolta	1 892		1 892	1 892
Lainat rahoituslaitoksilta	32 939		32 939	36 088
Saadut ennakot	4 073		4 073	2 051
Ostovelat	39 588		39 535	30 516
Siirtovelat	67 701		67 031	51 770
Muut lyhytaikaiset velat	15 614		15 305	12 591
	161 807		160 775	134 908
	2 874 550		2 759 592	2 661 270

RAHOITUSLASKELMAT 1.1.1993 - 31.12. 1994

	KONSERNI		LIIKELAITOS	
	1994	1993	1994	1993
	tmk	tmk	tmk	tmk
VAROJEN HANKINTA				
Tulorahoitus				
Käyttökate	193 408		190 361	177 649
Pakollisten varausten lisäys (+), vähennys(-)	1 086		1 086	
Korkotuotot	17 315		16 277	20 682
Muut rahoitustuotot	6 949		5 501	13 051
Satunnaiset tuotot ja kulut	543		552	1 341
	219 301		213 777	212 723
Pääomarahoitus				
Lainat rahoituslaitoksilta	70 485		70 485	
Peruspääoman korotus	60 000		60 000	83 800
	130 485		130 485	83 800
YHTEENSÄ	349 786		344 262	296 523
VAROJEN KÄYTTÖ				
Voitonjako				
Vieraan pääoman korot	24 110		16 509	23 390
Muut vieraan pääoman kulut	4 985		4 983	10 689
	29 095		21 492	34 079
Investoinnit				
Maa-alueet	2 413		2 413	4 828
Rakennukset ja rakennelmat	105 930		92 264	106 550
Koneet ja kalusto	106 066		91 772	119 589
Maarakenteet	5 095		5 095	25 828
Osakkeet ja osuudet	200		200	2 014
Aineettomat oikeudet	2 805		889	3 634
Muut pitkävaikutteiset menot	874		194	1 314
	223 383		192 827	263 757
Käyttöomaisuuden myynnit	4 366		4 366	3 023
Pääomarahoitus				
Lainojen lyhennys , valtiolle	1 892		1 892	22 500
Lainojen lyhennys , muille	69 412		69 412	37 003
	71 304		71 304	59 503
Nettokäyttöpääoman muutos				
Rahat ja pankkisaamiset	6 686		5 893	-14 064
Lyhytaikainen rahoitusomaisuus	54 085		87 913	-76 902
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 786		-1 786	1 737
Korottomat lyhytaikaiset velat	-28 615		-29 015	31 436
	30 370		63 005	-57 793
YHTEENSÄ	349 786		344 262	296 523

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Konsernitilinpäätösperiaatteet

Vuoden 1994 tilinpäätös on laadittu valtion liikelaitosten ja liikelaitoskonsernien kirjanpidon perusteista annetun Valtioneuvoston päätöksen 16.12.1993 (589/92) mukaisesti.

Konsernitilinpäätös on laadittu vuonna 1994 ensimmäistä kertaa, mistä syystä edellisen vuoden vertailutietoja ei ole esitetty.

Liikelaitoskonsernin muodostavat liikelaitos Ilmailulaitos ja konserniyhtiöt Kiinteistöosakeyhtiö Lentäjätie 1 sekä Suomen Lentoasemapaalvelut Oy. Koska Suomen Lentoasemapaalvelut Oy on perustettu 1994 aikana, eikä sen toiminnalla ole olennaista merkitystä konsernitulokseen, eikä konsernin vapaaseen pääomaan, ei sitä ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen. Tarkemmat tiedot konserniin kuuluvista yrityksistä annetaan liitetietoja kohdassa " Ilmailulaitoksen konserniyhtiöt ".

Liikelaitoskonsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Vähemmistöosuudet on erotettu liikelaitoskonsernin omasta pääomasta ja tuloksesta sekä esitetty omana eränään taseessa.

2. Tilikauden palkat

	KONSERNI	LIIKELAITOS	
Suoriteperusteiset	1994	1994	1993
	tmk	tmk	tmk
Hallituksen ja toimitusjohtajan			
Palkat ja palkkiot	778	724	661
Luontaisedut	1	1	1
Muut palkat	231 148	231 141	230 831
Lomarahat	10 927	10 923	4 548
Lomapalkkavarauksen muutos	8 900	8 900	-367
Luontaisedut	188	188	128
Yhteensä	<u>251 942</u>	<u>251 877</u>	<u>235 802</u>

3. Sosiaalikulut

Eläkekulut	57 833	57 830	54 239
Työttömyysvakuutusmaksu	11 532	11 531	
Muut henkilösivukulut	12 690	12 678	12 527
Yhteensä	<u>82 055</u>	<u>82 039</u>	<u>66 766</u>

Edellisvuonna lomaltapaluruhoista luovuttiin ja ne korvattiin vapaana.

Vuoden 1994 lomapalkkavarauksen sisältää lomanmääräytymisvuoden alusta ansaitut (9kk) lomapalkat, pitämättömät vuosilomat ja säästövapaat.

Henkilöstö kuuluu valtion yleiseen eläkejärjestelmään. Vuoden 1994 palkkasumman perusteella lasketut suoriteperusteiset eläkemaksut, jotka noudattavat täyden rahastoinnin vakuutusmatemaattista laskentaperustetta ovat kirjattu täysimääräisenä tuloslaskelmaan. Eläkemaksuksi valtiokonttori vahvisti 23,4 %.

Liikelaitoskonsernin palveluksessa oli tilikautena keskimäärin 1611 henkilöä.

Liikelaitoksessa oli vastaavasti 1610 (1993; 1631) henkilöä, joista 1569 (1993; 1605) käyttötoiminnassa ja 41 (1993; 26) investointihankkeisiin palkattuna.

Tilikauden lopussa oli liikelaitoskonsernin palveluksessa 1612 henkilöä.

Liikelaitoksessa pysyvän henkilöstön määrä oli 1482 (1993; 1500) ja määräaikaisten 95 (1993; 90).

4. Satunnaiset tuotot ja -kulut

Satunnaisissa tuotoissa on maa-alueiden myyntivoitto 12,1 mmk ja satunnaisissa kuluissa on käytöstä poistettujen kiitoteiden arvonalennus 11,6 mmk.

5. Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet sekä poistot

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu konsernissa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuus-hyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina tai menojäännöspoistoina.

Pitoajat ja poistoprosentit ovat seuraavat:

	Vuotta	Poistoprosentti	
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	5	20 %	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	5	20 %	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset ja rakennelmat	20 - 40	2,5 - 5 %	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	10 - 15	6,7 - 10 %	Menoj.pois-to
Maarakenteet	10 - 40	2,5 - 10 %	Tasapoisto

	KONSERNI 1994 tmk	LIIKELAITOS 1994 tmk	1993 tmk
Muutokset tase-erissä:			
Aineettomat oikeudet			
Hankintameno 1.1.	12 473	12 069	8 435
+ Lisäykset tilikaudella	4 672	2 756	3 634
- Vähennykset tilikaudella	-424	-424	
<u>Hankintameno 31.12.</u>	<u>16 721</u>	<u>14 401</u>	<u>12 069</u>
- Kertyneet sumu-poistot 1.1.	-4 072	-4 072	-2 179
+ Väh. kert. sumu-poistot	315	315	
- Tilikauden sumu-poistot	-2 467	-2 467	-1 893
<u>Kirjanpitoarvo 31.12.</u>	<u>10 497</u>	<u>8 177</u>	<u>7 997</u>
Muut pitkävaikutteiset menot			
Hankintameno 1.1.	8 323	8 323	7 009
+ Lisäykset tilikaudella	2 061	2 061	1 314
- Vähennykset tilikaudella			
<u>Hankintameno 31.12.</u>	<u>10 384</u>	<u>10 384</u>	<u>8 323</u>
- Kertyneet sumu-poistot 1.1.	-3 458	-3 458	-1 951
+ Väh. kert. sumu-poistot			
- Tilikauden sumu-poistot	-2 019	-2 019	-1 507
<u>Kirjanpitoarvo 31.12.</u>	<u>4 907</u>	<u>4 907</u>	<u>4 865</u>
Maa- ja vesialueet			
Hankintameno 1.1.	215 503	215 503	205 941
+ Lisäykset tilikaudella	2 413	2 413	9 564
- Vähennykset tilikaudella	-4 004	-4 004	-2
<u>Hankintameno 31.12.</u>	<u>213 912</u>	<u>213 912</u>	<u>215 503</u>
Rakennukset ja rakennelmat			
Hankintameno 1.1.	1 051 421	949 917	664 547
+ Lisäykset tilikaudella	158 010	129 307	285 370
- Vähennykset tilikaudella	-27 225	-12 188	
<u>Hankintameno 31.12.</u>	<u>1 182 206</u>	<u>1 067 036</u>	<u>949 917</u>
- Kertyneet sumu-poistot 1.1.	-109 962	-109 962	-85 464
+ Väh. kert. sumu-poistot	725	726	
- Tilikauden sumu-poistot	-40 982	-39 302	-35 893
- Lisäpoisto romutus	-1 174	-1 174	
<u>Kirjanpitoarvo 31.12.</u>	<u>1 030 813</u>	<u>917 324</u>	<u>828 560</u>

	KONSERNI		LIIKELAITOS	
	1994	1994	1993	
	tmk	tmk	tmk	
Koneet ja Kalusto				
Hankintameno 1.1.	797 256	797 256	676 629	
+ Lisäykset tilikaudella	94 736	80 442	121 378	
- Vähennykset tilikaudella	-25 218	-25 218	-751	
<u>Hankintameno 31.12.</u>	<u>866 774</u>	<u>852 480</u>	<u>797 256</u>	
- Kertyneet sumu-poistot 1.1.	-490 758	-490 758	-430 002	
+ Väh. kert. sumu-poistot	22 165	22 165	710	
- Tilikauden sumu-poistot	-67 564	-66 149	-64 675	
- Lisäpoisto romutus	-3 209	-3 209		
<u>Kirjanpitoarvo 31.12.</u>	<u>327 408</u>	<u>314 529</u>	<u>303 289</u>	
Maarakenteet				
Hankintameno 1.1.	1 032 262	1 032 262	965 738	
+ Lisäykset tilikaudella	16 718	16 038	66 524	
- Vähennykset tilikaudella	-409		-409	
<u>Hankintameno 31.12.</u>	<u>1 048 571</u>	<u>1 047 891</u>	<u>1 032 262</u>	
- Kertyneet sumu-poistot 1.1.	-218 037	-218 037	-147 667	
+ Väh. kert. sumu-poistot	167	167		
- Tilikauden sumu-poistot	-67 783	-67 762	-70 371	
- Kiitoteiden arvonalennus	-11 624	-11 624		
<u>Kirjanpitoarvo 31.12.</u>	<u>751 294</u>	<u>750 635</u>	<u>814 224</u>	
Osakkeet ja osuudet				
Hankintameno 1.1.	107	22 254	24 216	
+ Lisäykset tilikaudella	200	200	29	
- Vähennykset tilikaudella			-1 991	
<u>Hankintameno 31.12.</u>	<u>307</u>	<u>22 454</u>	<u>22 254</u>	
YHTEENSÄ				
Hankintameno 1.1.	3 117 345	3 037 585	2 552 518	
+ Lisäykset tilikaudella	278 810	233 216	487 812	
- Vähennykset tilikaudella	-57 280	-42 243	-2 745	
<u>Hankintameno 31.12.</u>	<u>3 338 875</u>	<u>3 228 558</u>	<u>3 037 585</u>	
- Kertyneet sumu-poistot 1.1.	-826 287	-826 287	-667 262	
+ Väh. kert. sumu-poistot	23 372	23 373	710	
- Tilikauden sumu-poistot	-180 816	-177 699	-174 339	
- Lisäpoistot romutus	-4 383	-4 383		
- Maarakenteen arvonalennus	-11 624	-11 624		
<u>Kirjanpitoarvo 31.12.</u>	<u>2 339 137</u>	<u>2 231 938</u>	<u>2 196 694</u>	
6. Osakkeet ja osuudet				
	Lkm	Kirjanpitoarvo	Kirjanpitoarvo	Kirjanpitoarvo
		tmk	tmk	tmk
Puhelinosaakkeet		108	108	107
Tytäryhtiöosaakkeet				
Kiinteistö Oy Lentäjätie 1	10621		22 147	22 147
Osaikkeiden lkm-muutos	-7			
	10614			
Suomen Lentoasemapaalvelut Oy	20	200	200	
<u>Osakkeet ja osuudet yhteensä</u>		<u>308</u>	<u>22 455</u>	<u>22 254</u>
7. Ilmailulaitoksen konserniyhtiöt				
		Omistusosuus % voitto/tappio 1994		
Kiinteistö Oy Lentäjätie 1		73,9	-3 056	
Suomen Lentoasemapaalvelut Oy		100		

	KONSERNI	LIIKELAITOS	
	1994	1994	1993
	tmk	tmk	tmk
8. Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset			
Sidottu pääoma			
Peruspääoma			
Tilikauden alussa	982 236	982 236	893 700
+ lisäykset / -vähennykset	60 000	60 000	88 536
<u>Tilikauden lopussa</u>	<u>1 042 236</u>	<u>1 042 236</u>	<u>982 236</u>
Vapaa oma pääoma			
Muu oma pääoma			
Tilikauden alussa	1 262 131	1 262 131	1 262 131
Edell. tilikausien voitto / tappio	48 631	51 365	52 696
Tilikauden voitto (+) tappio (-)	18 467	22 865	-1 331
<u>Tilikauden lopussa</u>	<u>1 329 229</u>	<u>1 336 361</u>	<u>1 313 496</u>
Pääoma yhteensä	2 371 465	2 378 597	2 295 732

	KONSERNI	LIIKELAITOS	
	1994	1994	1993
	tmk	tmk	tmk
9. Varaukset			
Vapaaehtoiset varaukset			
Siirtymävaraus	12 827	12 827	12 827
Pakolliset varaukset	1 086	1 086	

Siirtymävaraus on vuoden 1993 toimintavaraus. Pakollinen varaus sisältää vahingonkorvausvaateen, joka on tuloslaskelmassa kirjattu muihin kuluihin.

10. Valtion talousarviosta saatu rahoitus

Investointihankkeiden toteuttamiseen	55 612	55 612	66 207
Käyttötoimintoihin	16 825	16 825	17 266
Pelastuspalveluiden ylläpitoon	3 978	3 978	3 570
Henkilöstön peruskoulutukseen	3 138	3 138	6 640
Lennonvarm.palvelujen kehittämiseen			1 514
Saadut ennakot	4 073	4 073	1 962
	<u>83 626</u>	<u>83 626</u>	<u>97 159</u>

11. Valtion rahoituksen puitteissa oleva henkilöstö

Henkilökunnan määrä	124	124	127
Maksetut palkat ja palkkiot	8 262	8 262	8 696

12. Annetut pantit, kiinnitykset ja vastuut

Tytäryhtiöt			
Kiinteistö Oy Lentäjätie 1		115 000	115 000

Omavelkainen takaus tytäryhtiön puolesta.

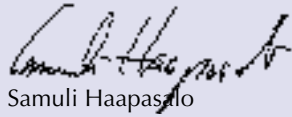
ESITYS VOITON KÄYTTÄMISESTÄ

Hallitus ehdottaa, että valtioneuvosto vahvistaisi tilinpäätöksen 1994 ja että tilikauden voitto 22,9 Mmk siirretään edellisten tilikausien voitto/tappio tilille.

Vantaalla, 24 päivänä maaliskuuta 1995

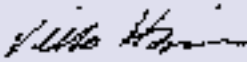
Mikko Talvitie

Samuli Haapasalo

Mona Björklund

Vilho Hänninen

Matti Puhakka

Pertti Yliniemi

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaalla, 28 päivänä maaliskuuta 1995

Seppo Akselinmäki, JHTT

Kalevi Alestalo

Markku Pajunen, KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Olemme tarkastaneet Ilmailulaitoksen tilinpäätöksen, kirjanpidon ja hallinnon sekä talouden tilikaudelta 1.1.–31.12.1994. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää liikelaitoskonsernin tuloslaskelmat, taseet ja liitetiedot rahoituslaskelmineen.

Tilitarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta liikelaitoslain säännösten perusteella.

Liikelaitoksen kirjanpito on järjestetty ja pidetty säännösten ja hyvän kirjanpitotavan mukaisesti. Varainhoidon valvonta ja hallinto on asianmukaisesti järjestetty.

Tilinpäätös on laadittu voimassa olevien säännösten ja hyvän kirjanpitotavan mukaisesti. Tilinpäätös ja liikelaitoskonsernin tilinpäätös liitteineen yhdessä valtioneuvostolle toimitettavan toimintakertomuksen kanssa antavat oikean käsityksen Ilmailulaitoksen taloudesta sekä eduskunnan ja valtioneuvoston asettamien tavoitteiden saavuttamisesta.

Puolamme tilinpäätöksen ja konsernitiilinpäätöksen vahvistamista ja hallituksen toimintakertomuksessaan tekemää esitystä tilivuoden tuloksen käsittelystä.

Vantaalla, 28. maaliskuuta 1995

Seppo Akselinmäki, JHTT   Kalevi Alestalo   Markku Pajunen, KHT

VIRANOMAISTOIMINTA

Lentoturvallisuushallinto on Ilmailulaitoksen viranomaisyksikkö, joka huolehtii ilmailun norminnasta, toimiluvista, lupakirjoista ja yleisestä lentoturvallisuuden valvonnasta.

Lentoturvallisuushallinnolla on itsenäinen, Ilmailulaitoksen liiketoiminnasta riippumaton päättävältä toimialallaan. Lentoturvallisuushallinto valvoo viranomaisena paitsi lentoliikennettä ja muuta ilmailutoimintaa, myös lentokenttien ja lennonvarmistuksen turvallisuutta.

ETA-JÄSENYYPDEN VAIKUTUKSET

Vuonna 1994 voimaan tullut ETA-sopimus toi muutoksia myös Lentoturvallisuushallinnon toimintaan. Suomen kansalaisuutta koskevia vaatimuksia toimilupa- ja lupakirja-asioissa muutettiin syrjintää koskevien kieltojen vuoksi. Uutena piirteenä tuli myös se, että matkustajien, tavarain ja rahdin kuljettajilta edellytetään ansiolentoluvan lisäksi liikennelupa, joka oikeuttaa toimimaan koko ETA-alueella.

NORMITOIMINTA

Joint Aviation Authority JAA, joka valmistelelee yhteiseurooppalaisia ilmailumääräyksiä, saattoi voimaan ilmailuvälineiden tyyppihyväksyntää ja huolto-organisaatioiden hyväksyntää koskevat määräykset. Uusien vaatimusten täyttäminen on osoittautunut etenkin pienemmille huoltoyrityksille vaativaksi tehtäväksi

VIRANOMAISVALVONTA

Lentoturvallisuushallinto korosti Ilmailulaitoksen tuottamissa lennonvarmistus- ja lentokenttäpalveluissa laitoksen omien yksiköiden sisäisen koulutuksen ja laadunvalvonnan merkitystä. Lennonjohtajien lupakirjan ja kelpuutusten uusimista koskevia vaatimuksia tiukennettiin. Lennonvarmistuksen laitteistojen viranomaishyväksynnöistä merkittävimmät olivat Helsinki-Vantaan maaliikennetutkan käyttöönottohyväksyntä ja Ilmailulaitoksen Teleteknisten Palvelujen valmistaman kolmen ensimmäisen ARWO-sääautomaatin käyttöönottohyväksynät. Lennonvarmistuslaitteiden mittaukset, joita tehdään systemaattisesti kaikille laitteille 1-4 kertaa vuodessa, ovat osoittaneet laitteiden toimintakunnon säilyneen hyvänä.

ILMAILULAIN UUDISTAMINEN

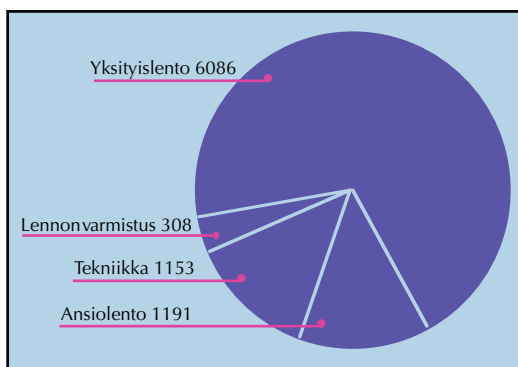
Ilma-alusten tekninen kehitys, Euroopan integraatio ja kansainvälisen yhteistyön lisääntyminen loivat tarpeen ilmailua koskevan lainsäädännön kokonaisuudistukselle, mikä johti siihen, että uusi ilmailulaki (281/95) ja laki suuronnettomuustutkinnasta annetun lain muuttamisesta (282/95) annettiin 3 maaliskuuta 1995. Lait on tarkoitus saattaa voimaan erikseen annettavalla asetuksella vuoden 1996 alusta.

Ilmailulakiesityksessä on väljennetty luvanhaltijoiden kansalaisuusvaatimuksia Euroopan talousalueen kansalaisten ja yhtiöiden osalta. Lupamennettelyjä on yksinkertaistettu, ja tarveharkinnasta on luovuttu. Tärkeimmät toimiluvat perustuvat EU-asetuksiin. Kaupallisen lentotoiminnan perusvaatimukseksi oleva ansiolentolupa annetaan kaikille tekniset ja toiminnalliset vaatimukset täyttävälle hakijoille. Matkustajien, postin ja rahdin kuljettamiseen tarvitaan lisäksi liikennelupa, joka annetaan tietyt taloudelliset vaatimukset täyttävälle hakijoille. Ilma-alusten vakuutusvaatimuksia tiukennetaan.

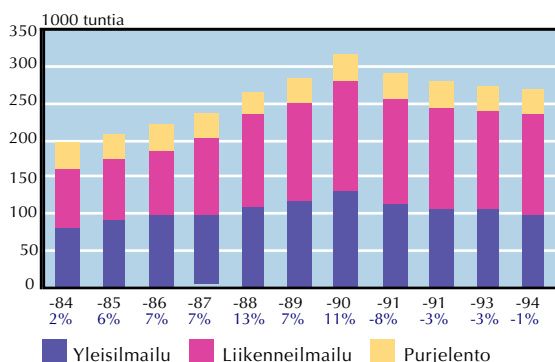
Lakiesityksen mukaan lentopaikkojen lupaviranomaisena on pääsääntöisesti Ilmailulaitos. Il-

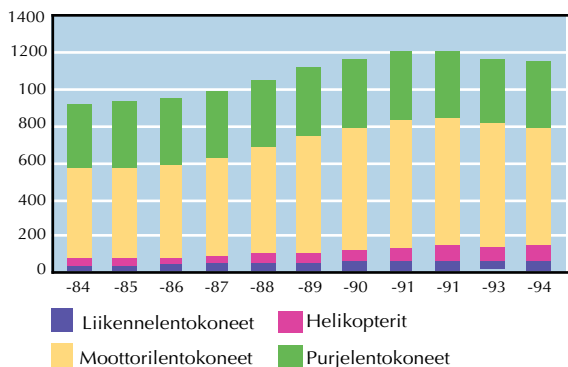
LUPAKIRJAT 1994

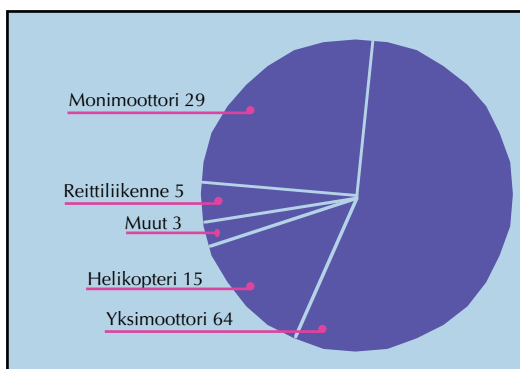
SUOMALAISTEN ILMA-ALUSTEN LENTOTUNNIT

SUOMESSA REKISTERÖIDYT ILMA-ALUKSET

ANSIOLENTOTOIMILUVAT 1994

mailulaitoksen lupien antaminen perustuu lentoturvallisuusharkintaan. Kevytlentopaikkojen rakentamiselle ja käyttöönotolle riittää ilmoitus Ilmailulaitokselle. Ilmailulaitoksen lupia haetaan vasta kun tarvittavat ympäristöluvat ovat kunnossa.

Ilmailuonnettomuuksien tutkinnan yleinen järjestäminen, suunnittelu, koulutus ja tutkimusten käytännön suorittaminen ja tutkijalautakuntien nimittäminen siirretään oikeusministeriön alaisuudessa toimivalle onnettomuustutkintakeskukselle. Tarkastuslautakunnasta luovutaan.

Uusia säännöksiä on mm. ilmailusta aiheutuvien ympäristöhaittojen vähentämisestä sekä rekistereiden tietosuojasta. Lupakirjaseuraamuksia on täsmennetty. Uutena seuraamuksena on rikkomuksesta annettava varoitus.

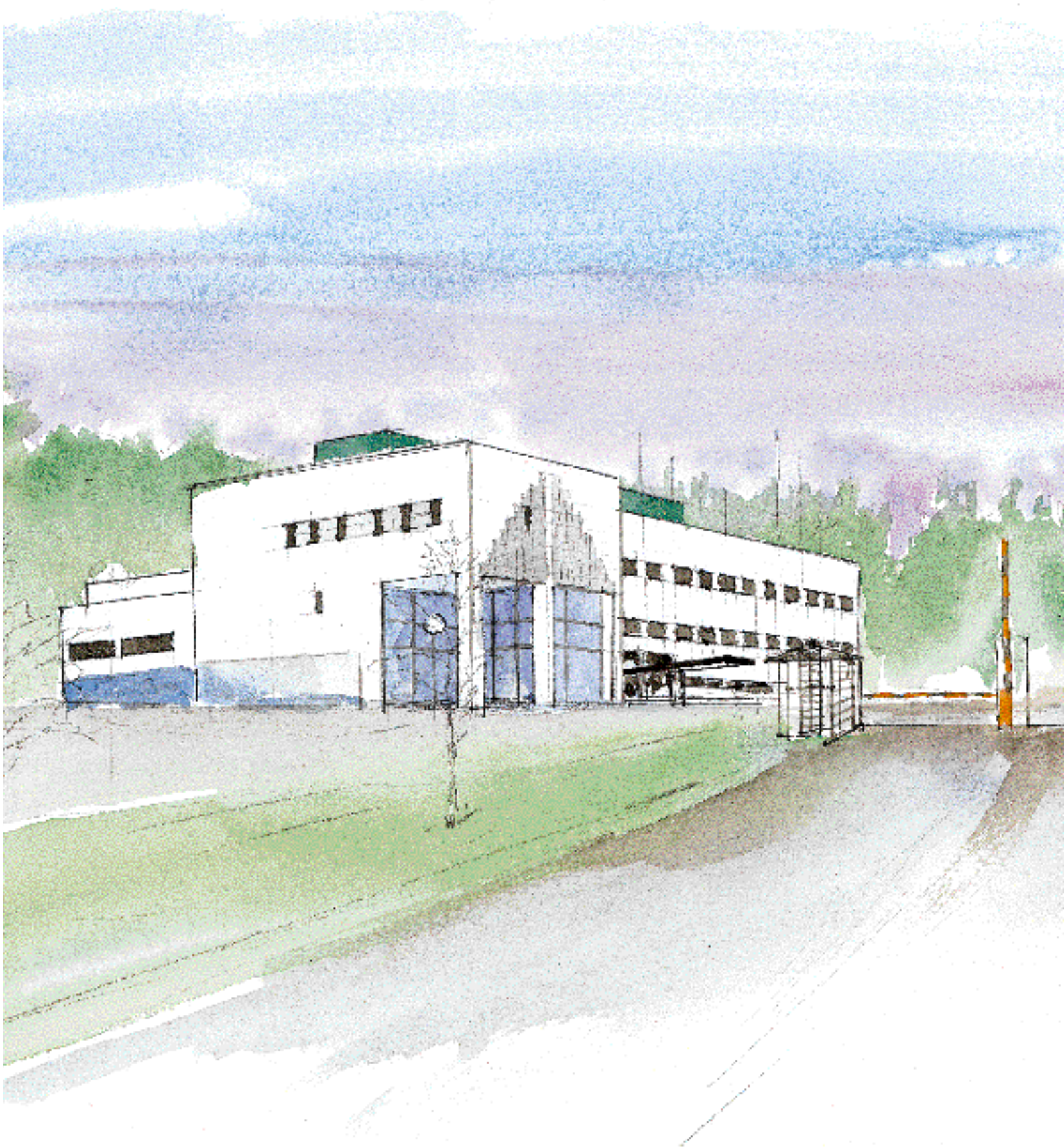
Keskeiset säännökset ovat laissa ja muut annetaan ilmailumääräyksiin. Asetuksen tasoista sääntelyä ei juuri käytetä.

Ilmailumääräykset perustuvat yhä enenevässä määrin yhteiseurooppalaisiin JAR-vaatimuksiin (Joint Aviation Requirements). Ilmailulaitos osallistuu määräysten valmisteluun Euroopan ilmailuviranomaisten yhteistyöelimessä JAA:ssa (Joint Aviation Authorities).

LENTOTURVALLISUUS

Suomen lentoturvallisuus oli vuonna 1994 erittäin hyvä. Säännöllisessä lentoliikenteessä ja tilauslentoliikenteessä ei tapahtunut yhtään lento-onnettomuutta, -vauriota tai vammautumista. Yleisilmailussa tapahtui neljä lento-onnettomuutta, joissa yksi henkilö vammautui. Purjelento-onnettomuuksia oli kaksi, joissa myöskin yksi vammautunut. Laskuvarjojourheilussa kuoli yksi ja ultrakevyt- ja riippuliitotoiminnassa yksi harrastaja.

Ulkomaisen tilauslentokoneen epäonnistuneessa laskeutumisessa Kajaanin lentokentälle kone vaurioitui pahoin ja kolme henkilöä vammautui lievästi. Ulkomaisen yleisilmailukoneen maahansyöksyssä Oulussa kuoli kaksi henkilöä ja yksi vammautui vaikeasti.

- ILMAILULAITOKSEN LENTOASEMAT
- MUUT LENTOASEMAT

MAARIAN-
HAMINA

LENTOASEMAT

ILMAILULAITOS
PL 50
01531 VANTAA

käyntiosoite:
Ilmailutie 9, Vantaa

puh.vaihde (90) 82771

telex 121247 AVIA FI
telefax (90) 8277 2099

PAINATUSKESKUS OY, HELSINKI 1995